

MOOS-BJERRE

EVALUERING AF MEDVIND I ØSTERBYEN

EVALUERING AF MEDVIND
I ØSTERBYENS FØRSTE PERIODE – 2018-2022

“

Nu oplever jeg, det er en bydel i bevægelse. I nyblomstring. Det er både de fysiske arealer og de ting, der sker på skolen. Der sker en fysisk transformation. Og så er det også i mindsettet: *ja det kan vi da godt*. Så der er kommet en optimisme, men jeg oplever ikke, at problemerne er forsvundet.

MEDLEM AF STYREGRUPPEN
| 2022

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning	5
2. Om MedVind i Østerbyen	6
2.1 Organiseringen af MedVind i Østerbyen	8
2.2 Udfordringer i Østerbyen	10
3. Evalueringens hovedkonklusioner	11
4. Collective impact som inspiration for MedVind i Østerbyen	19
4.1 En fælles agenda	21
4.2 Fælles målemetoder	24
4.3 Gensidigt forstærkende aktiviteter	27
Betydningen af MedVind for lokale og nationale civilsamfundsorganisationer	29
4.4 Et fælles backbone-sekretariat	30
4.5 Hyppig og åben kommunikation	32
4.6 Brugerinddragelse	34
5. MedVinds betydning	36
5.1 MedVinds betydning for tilførslen af ressourcer til Østerbyen	28
5.2 MedVinds betydning for den kommunale styring	40
5.3 MedVinds betydning for praksisser/aktiviteter	41
5.4 MedVinds betydning for samarbejde og relationer i Østerbyen	46
5.5 MedVinds betydning for magtdynamikker	49
5.6 Betydningen for opfattelsen af Østerbyen	51
6. Evalueringens metode	52
6.1 Evalueringens datagrundlag	53

1. INDLEDNING

Denne rapport gengiver resultaterne af Moos-Bjerrers evaluering af MedVind i Østerbyen i perioden 2018 til 2022 (herefter MedVind). MedVind er en alliance på tværs af kommune, civilsamfund og erhvervsliv. Alliancen blev igangsat af Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden med henblik på at skabe øget social mobilitet i Esbjergbydelen Østerbyen. MedVind repræsenterer dermed et eksempel på en ny tilgang til at skabe velfærd og samskabelse på tværs af sektorer. Formålet med Moos-Bjerrers evaluering er at belyse de resultater og erfaringer, der er blevet skabt gennem denne nye måde at arbejde på.

Moos-Bjerrers evaluering belyser de indledende resultater og erfaringer fra arbejdet i MedVind. Evalueringen har fokus på at belyse, hvordan MedVind har arbejdet med collective impact som tilgang, og hvilke erfaringer dette har medført. Derudover belyser evalueringen, hvilken betydning MedVind indtil nu har haft i forhold til at skabe en varig systemisk forandring, der har potentiale til at øge den sociale mobilitet i Østerbyen.

Evalueringen bygger på en kombination af forskellige datakilder – både kvalitative og kvantitative – som er indsamlet og bearbejdet løbende fra 2018 til 2022. Der er således bl.a. gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt områdets beboere og blandt de lokale aktører i MedVind (foreninger, kommunale institutioner o.l.). Desuden er der af flere omgange gennemført kvalitative interviews og spørgeskemaundersøgelser blandt aktører, der på forskellig vis er involveret i MedVind. På baggrund af kvalitative interviews har Moos-Bjerre årligt identificeret styrker, svagheder, muligheder og udfordringer ved MedVinds hidtidige tilgang med formålet om at rykke alliancen med indsigter udefra. Moos-Bjerre har således som evaluator også fungeret som en ekstern læringspartner undervejs i udviklingen af MedVind. Læs mere om evalueringens tilgang og metode på side 52.

LÆSEVEJLEDNING: I det følgende kapitel beskrives først MedVind – dets formål, tilblivelse og organisering samt de udfordringer i Østerbyen, som alliancen skal bidrage til at løse. I kapitel 3 udfoldes evalueringens hovedkonklusioner.

Hovedkonklusionerne opsummeres i styrker og udfordringer ved MedVinds hidtidige tilgang og resultater. Herefter udfoldes evalueringens resultater. I kapitel 4 belyses MedVinds tilgang til collective impact ved at beskrive, hvordan man i organiseringen af arbejdet i alliancen er lykkedes med at implementere de seks grundelementer for collective impact. Derefter belyser kapitel 5 MedVinds betydning for Østerbyen. Dette gøres ved at belyse, i hvilken grad MedVind er lykkedes med at skabe de seks nødvendige betingelser for systemiske forandringer. Til sidst præsenteres evalueringens metodiske tilgang.

2. OM MEDVIND I ØSTERBYEN

I 2017 blev MedVind igangsat af Lauritzen Fonden og Esbjerg Kommune på baggrund af et seks måneders langt afklaringsforløb. Udgangspunktet for samarbejdet i alliancen er, over en 12-årig periode, at skabe medvind for børn og unge i området Østerbyen ved at styrke den sociale mobilitet i området.

For at øge den sociale mobilitet er det MedVinds forståelse, at man gennem samarbejde på tværs af kommune, civilsamfund og erhvervsliv skal reducere de kort- og langsigtede konsekvenser ved børnefattigdom for børn og unge i alderen 0-25 år. Under afklaringsforløbet identificerede MedVind aktørerne, at indsatsen skulle organiseres inden for følgende fire nøgleområder, som på hver sin måde påvirker et børne- og ungeliv i fattigdom. De fire nøgleområder er:

- Sundhed
- Kultur og fritid
- Læring
- Job/Erhverv

MedVind har nu været i gang i fire år og det organiserede arbejde indenfor ovenstående fire nøgleområder er – ifølge medlemmer fra alliancens partner- og styregruppe – undervejs i processen blevet blødt lidt op. Alliancen arbejder nu i stedet på tværs af nøgleområderne og fokuserer på at lave en helhedsindsats med det gode børne- og ungeliv i centrum. Et skifte i fokus fra de fire nøgleområder til arbejdet på tværs af områderne afspejler, at alliancen med egne ord arbejder ud fra retten til sammen at blive klogere.

**"Alle børn og unge i Østerbyen
finder vej gennem uddannelse og ind
i beskæftigelsen i 2030"**

MedVinds vision

MedVind i østerbyen

AFKLARINGSFORLØB BELYST E OMRÅDETS UDFORDRINGER OG MULIGHEDER

MedVind kom i stand på baggrund af et afklaringsforløb. Forløbet blev gennemført fra januar 2017 frem til juni 2017 af Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden med konsulentbistand fra Socialt Udviklingscenter (SUS). Afklaringsforløbet tog udgangspunkt i Østerbyen og involverede en bred vifte af aktører fra både den offentlige, private og frivillige sektor.

Der blev afholdt workshops, inviteret til dialog på Præstegårdsskolen samt afholdt samtaler med både unge og en mindre gruppe forældre fra området. Herudover inddrogede man i afklaringsforløbet en række socioøkonomiske samt trivselsmæssige data for at afdække omfanget af udfordringerne ift. social mobilitet i området.

Målsætningen var at afdække udfordringer og muligheder i området – og derigennem finde ud af, om der var basis for at arbejde sammen på en ny måde for at øge den sociale mobilitet for Østerbyens børn og unge. Området blev udpeget fordi både den socioøkonomiske og trivselsdataen pegede på, at dele af Østerbyen er udfordret ift. resten af Esbjerg. Undervejs i afklaringsforløbet blev det klart, at der i forbindelse med initiativet ikke skal bygges en indsats, der alene favner den del af Østerbyen, der ligger omkring Præstegårdsskolen. I stedet skal man mere tænke i sammenhæng med de områder, der støder op til, herunder bl.a. Stengårdsvej og Kvaglund – særligt med henblik på at skalere og opnå synergier mellem relevante tiltag og opnå muligheder for fælles løft på tværs i området.

Afklaringsforløbet pegede også på et behov for en øget koordinering af alle de eksisterende indsatser rettet mod børn og unge, som allerede var igangsat i området. Det var særligt aktørerne i området, som selv efterspurgte en større og gensidig koordinering på tværs.

2.1 ORGANISERINGEN AF MEDVIND I ØSTERBYEN

MedVind er i dag et samarbejde mellem Lauritzen Fonden, Esbjerg Kommune og ca. 50 aktører på tværs af den offentlige, private og frivillige sektor (se mere under samarbejdspartnere). For at understøtte og give retning til samarbejdet er der blevet etableret en partnergruppe, en styregruppe, et backbone-sekretariat og et advisoryboard.

- **Partnergruppen** for MedVind er den øverste beslutningsenhed og udgør alliancens formelle bestyrelse. Alliancens overordnede strategi og retning godkendes af partnergruppen, som også er ansvarlig for godkendelse af budget samt prioritering og mobilisering af relevante rammer og/eller ressourcer i takt med alliancens udvikling. Partnergruppen er også ansvarlig for den formelle organisering af alliancen herunder partnerskabsaftalen samt løbende at sikre ejerskab og vedvarende opbakning hertil. Endvidere er partnergruppen det organ, der har ansvaret for at løfte/sikre relevant vidensdeling om de eventuelle strukturelle barrierer, som alliancens måtte møde – både på lokalt og nationalt plan. Partnergruppen er udpeget med repræsentanter fra partnerskabet (Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden). Partnergruppen består for øjeblikket af:

- Bestyrelsesformand, Lauritzen Fonden (Formand)
- Direktør, Børn og Kultur, Esbjerg Kommune (Næstformand)
- Formand for Børn og Skoleudvalget, Esbjerg Kommune
- Direktør, Borger og Arbejdsmarked, Esbjerg Kommune
- Direktør, Lauritzen Fonden

- **Styregruppen** for MedVind er ansvarlig for den overordnede kommunikation om erfaringer, resultater og evaluering, (fag) koordinering på tværs samt mobilisering omkring og ind i initiativet, indsatsspor og aktiviteter. Det er formandskabet i styregruppen, der er ansvarlige for at prioritere årshjulet for alliancen i tæt dialog med backbonesekretariatet og den øvrige styregruppe. Endvidere er formandskabet tovholder ift. MedVinds evalueringspartner og formidling af de løbende resultater for at sikre læring i og omkring indsatsen samt det overordnede budget. Styregruppen tæller lokale aktører samt en repræsentant for Lauritzen Fonden (dvs. repræsentanter fra partnerskabet). Styregruppen består for øjeblikket af:

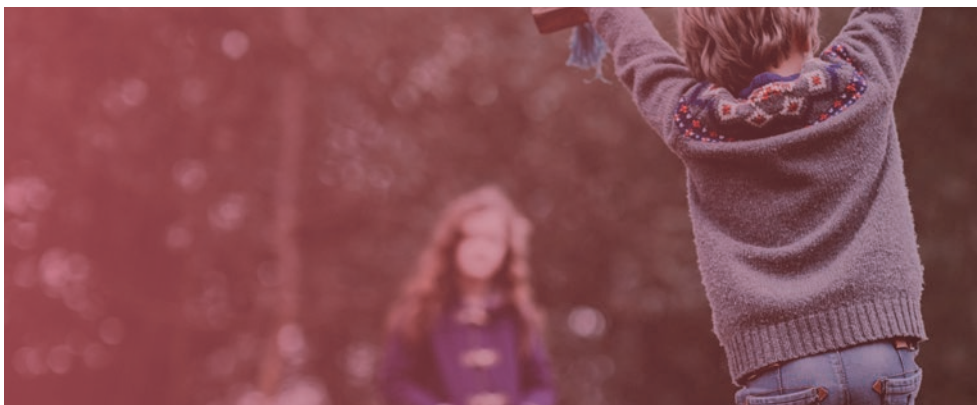
- Kulturchef, Esbjerg Kommune (Formand)
- Souschef, Strategi og Programudvikling, Lauritzen Fonden (Næstformand)
- Skoleleder, Urbanskolen, Esbjerg Kommune
- Direktør, Business Esbjerg
- Daglig leder, Frivillighuset Vindrosen
- Jobcenterchef, Esbjerg Kommune
- Områdeleder, dagtilbud Midt- og Østerbyen, Esbjerg Kommune
- Direktør, lokal boligforening, Ungdomsbo
- Direktør for Sydvestjyske Museer

- **Backbone-sekretariatet** for MedVind står blandt andet for at lede og udvikle initiativet samt at sikre, at der sker fremskridt på tværs af de forskellige indsatsspor. De står derudover også for dialogen og samarbejdet med de lokale aktører. Ved alliancens begyndelse bestod backbone-sekretariatet af en backboneleder og en backbonekonsulent, svarende til to årsværk. Siden da er backbone-sekretariatet blevet styrket med en kommunikationskonsulent samt en analysekonsulent, hvorfor sekretariatet i dag svarer til 3,4 årsværk. Sekretariatet er placeret på Platformen, som er et Kultur- og medborgerhus i Østerbyen. Det har tidligere haft til huse på Præstegårdsskolen, der også ligger i Østerbyen. Sekretariatet er finansieret af Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden.
- Derudover er der også tilknyttet en erhvervsph.d. Ph.d.-projektet, som er etableret i samarbejde med SDU, tager afsæt i MedVind og skal bl.a. belyse, hvordan arbejdsmetoden, collective impact, kan medvirke til at øge den sociale mobilitet, samt hvordan metoden fremmer intentionen om systematisk forandring i den kommunale sektor. Erhvervsph.d.en er delvist finansieret af Innovationsfonden.
- **Advisory-boardet** for MedVind står for at levere relevant viden, input og sparring, og består af en rektor for en professionshøjskole, en tidligere direktør fra Socialt Udviklingscenter (SUS), en administrerende direktør for JA-studio, en vice-direktør fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) og en seniorforsker fra VIVE – Det Nationale Forsknings og Analysecenter for Velfærd.
- **Aktører** i MedVind består af ca. 50 aktører på tværs af den offentlige, private og frivillige sektor. Aktørerne kommer fra en lang række af forskellige organisationer og afdelinger – både lokalt og nationalt. Aktørkredsen tæller blandt andet nationale NGO'er, lokale foreninger, områdets dagtilbud og folkeskoler, kommunale forvaltningskontorer, kulturinstitutioner mm. Det er disse samarbejdspartnere, der skal stå for at drive indsatserne. Når der i rapporten senere nævnes civilsamfundet, så henvises der til de samarbejdspartnere, som kommer fra lokale og nationale NGO'er og foreninger.

2.2 UDFORDRINGER I ØSTERBYEN

Ved MedVinds begyndelse var Østerbyen en bydel i Esbjerg, der var præget af en række udfordringer, men ligeledes af en række uudnyttede ressourcer og potentialer. Der var blandt andet udfordringer i form af en højere andel forældre, som modtog offentlig forsørgelse, en højere andel børn og unge med lave karakterer i dansk og matematik i folkeskolen. Desuden var der en lavere andel unge, som efter folkeskolen påbegyndte en ungdomsuddannelse samt en lavere andel børn og unge, som havde et fritidsjob eller gik til en fritidsaktivitet. Udfordringer i Østerbyen kommer desuden til udtryk ved, at elevfraværet på Præstegårdsskolen (den lokale folkeskole) er højere end det generelle elevfravær i resten af Esbjerg Kommune.

På baggrund af afklaringsforløbet blev der peget på følgende konkrete udfordringer i Østerbyen. Disse udfordringer, præsenteret nedenfor, blev afsættet for alliancen:

UDPEGEDE UDFORDRINGER I ØSTERBYEN VED ALLIANCENS BEGYNDELSE:

- 41% af eleverne i indskolingen føler sig ensomme
- Ca. 45 % går ikke til sport/motion mod ca. 23% i resten af Esbjerg
- 13% har et fritidsjob mod godt 40% på andre skoler i Esbjerg
- Gennemsnitskarakter på 5,4 i både Dansk og Matematik
- 13,3% har 2 eller derunder i begge fag (for Esbjerg er gennemsnitstallet 6,7 %)
- Det er kun 64,5% af de unge, der er påbegyndt en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter de er gået ud af folkeskolen. Gennemsnittet i Esbjerg ligger på 89,2%
- 28% af forældrene er på offentlig forsørgelse mod 16% på landsplan og i Esbjerg

Nye veje i
Østerbyen

HOVED-
KONKLUSIONER

3. EVALUERINGENS HOVED- KONKLUSIONER

I det følgende opsummeres hovedkonklusionerne fra Moos-Bjerrers evaluering af MedVind i Østerbyen i perioden 2018-2022.

MedVind er godt på vej

MedVind, der er inspireret af collective impacttilgangen, er blevet evalueret med fokus på dets evne til at skabe en varig forandring for børn og unge i Østerbyen, herunder at indfri visionen om, at alle børn og unge i bydelen finder vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse i 2030.

På den baggrund finder Moos-Bjerre, at MedVind er på rette spor, og at alliancen i sine første år har skabt et godt afsæt for at skabe forandring og styrke den sociale mobilitet i området. Evalueringen peger således på flere vigtige resultater og styrkepositioner, som MedVind har skabt, og som MedVind forventeligt vil kunne høste frugten af i de kommende år. Derudover vurderer Moos-Bjerre, at de udfordringer ved MedVind og dets tilgang, som evalueringen har blotlagt, er forventelige, når man tager højde for, at MedVind er et "ungt" initiativ, der kun har eksisteret siden 2017 (hvoraf aktiviteterne i MedVind – ligesom i resten af samfundet – har været stærkt hæmmet af covid-19 pandemien i perioden 2020-2021). Endeligt er der planlagt og igangsat flere aktiviteter, der netop skal adressere og udbedre de beskrevne udfordringer ved MedVind.

Nedenfor er opsummeret centrale styrker og udfordringer ved MedVind i Østerbyen:

STYRKER:

MedVind har skabt optimisme blandt aktørerne i og omkring Østerbyen

Evalueringen finder, at MedVind har bidraget til at ændre opfattelsen af Østerbyen. Flere af evalueringens interviewpersoner peger på, at MedVind har bidraget til at skabe en oplevelse af, at Østerbyen er en bydel i udvikling med nye spændende aktiviteter og muligheder. De beskriver også et ændret mindset, hvor aktørerne i området i højere grad søger samarbejde og videndeling med hinanden, og hvor de i højere grad tror på, at det er muligt at forbedre de sociale forhold i Østerbyen. Denne optimisme spejles af Moos-Bjerrers spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i området. Her svarer 72 pct., at de forventer, at MedVind på længere sigt bidrager til, at flere børn og unge i Østerbyen tager en uddannelse og/eller får et job.

Endeligt er der også indikationer på, at borgernes syn på Østerbyen og institutionerne i området måske begynder at ændre sig. Evalueringen finder således begyndende indikationer på et mindre negativt indtryk af Præstegårdsskolen (den lokale folkeskole, som har været udvalgt til MedVinds "epicenter") blandt forældre bosiddende i Østerbyen. Således havde 64 pct. af forældre i Østerbyen i 2018 et negativt indtryk af Præstegårdsskolen, mens dette tal er reduceret til 50 pct. i 2022¹.

MedVind har formået at "sætte Østerbyen på landkortet" og tiltrække ressourcer

Evalueringen finder, at MedVind i høj grad har bidraget til at trække opmærksomhed og ressourcer til Østerbyen og til Esbjerg. Dette gælder internt i Esbjerg, hvor flere interviewpersoner oplever et øget politisk fokus på bydelen og en øget villighed til at investere ressourcer i området fra kommunens side. Udenfor Esbjerg beskrives det, at MedVind – og særligt Lauritzen Fondens engagement i området – har bidraget til at trække donationer fra andre fonde – både lokale og nationale – til Østerbyen og Esbjerg. Flere større nationale fonde og ni lokale fonde har efter MedVinds opstart bevilliget penge til aktiviteter i Esbjerg. Desuden har Lauritzen Fonden også selv over tid støttet forskellige aktiviteter i og omkring Østerbyen. Udover investeringer i form af penge, så beskrives det også, at MedVind har bidraget til at trække en række nationale aktører fra civilsamfund og forskning til Østerbyen. Det nævnes bl.a. at Red Barnet og Mellempfolkeligt Samvirke har igangsat initiativer i området, samt at TrygFondens Børneforskningscenter er involveret i en større indsats i områdets dagtilbud og skole.

MedVind har styrket samarbejde og netværksdannelse blandt kommunale aktører og civilsamfundsaktører i og omkring Østerbyen

Evalueringen finder, at MedVind har bidraget til at øge tilliden, samarbejdet og koordineringen mellem de forskellige aktører, der er aktive i og omkring Østerbyen. MedVind har bl.a. bidraget til, at flere aktører fra Esbjerg Kommune og civilsamfundet i området er kommet i kontakt med hinanden. Alliancen har også bevirket, at der er etableret nye samarbejder, og at aktørerne i og omkring Østerbyen har fået en bedre forståelse af, hvilke kompetencer de andre organisationer og aktører besidder. Bl.a. tilkendegiver 57 pct. af MedVinds aktører, at de har indgået i et eller flere nye samarbejder med aktører, som de fik kontakt til i regi af MedVind i Østerbyen. Endvidere fremgår det af interviews med aktører fra området, at Østerbyen hele tiden har rummet en lang række forskellige aktører, som har drevet forskellige indsatser og initiativer. Det forklares, at MedVind har bidraget til en større grad af overblik, koordination og videndeling blandt disse.

1. Der er tale om en stikprøve med meget få respondenter, hvorfor der skal tages store forbehold for tallene.

Der er igangsat en lang række aktiviteter – flere med potentiale til at gøre en varig positiv forskel for børn og unge i Østerbyen

MedVind har som nævnt ovenfor bidraget til, at flere aktører fra Esbjerg Kommune og det lokale civilsamfund er kommet i dialog med hinanden og i højere grad videndeler og samarbejder. Derudover er der også i regi af MedVind blevet igangsat en række forskellige konkrete aktiviteter, der på forskellig vis skal bidrage til at fremme MedVinds målsætning. Aktiviteterne falder indenfor alle fire af MedVinds spor, og de adresserer børn og unge i alle aldersgrupper. Der er et stort spænd i aktiviteterernes omfang og indhold og dermed i deres potentiale for at gøre en varig forskel for områdets børn og unge. Fælles for aktiviteterne er dog, at de alle udspringer af identificerede problemstillinger, som det vurderes nødvendigt at løse for at nå MedVinds målsætning.

Som eksempler på særligt lovende aktiviteter i forhold til at gøre en varig positiv forskel for områdets børn og unge kan nævnes: "Vi lærer sammen i Østerbyen (VLS i Østerbyen)" og fritidsjobsindsatsen. Begge trækker på evidensbaseret viden om, hvordan hhv. tidlig sproglig stimulering og erfaringer fra fritidsarbejde har betydning for børn og unges vej ind i uddannelse og tilknytning til arbejdsmarkedet. De hidtidige resultater for fritidsjobsindsatsen er derudover lovende. Fra 2017 til 2021 ses således en stigning af elever med fritidsjob på Præstegårdsskolen, mens der i samme periode ses et fald af elever med fritidsjob i Esbjerg Kommune generelt. Det er derudover oplevelsen, at der på baggrund af disse aktiviteter igangsat i regi af MedVind er blevet skabt en "ringe i vandet effekt", hvor aktører både i og udenfor MedVind har etableret nye initiativer, indsatser og samarbejder.

MedVind har påvirket kommunal praksis og skabt øget fleksibilitet

Det fremhæves af flere, at den organisatoriske ramme, som Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden har lagt ned over MedVind, fungerer godt i forhold til at sikre fleksibilitet og korte beslutningsgange. Det beskrives, at der med MedVind er blevet skabt en form for kommunal "fast track". Dette muliggør, at der hurtigere kan træffes beslutninger, tilføres ressourcer eller igangsættes aktiviteter i området, end der ellers ville kunne i en kommunal virkelighed. Det fremhæves, at MedVinds organisering, hvor der i styre- og partnergruppen deltager flere ledere fra forskellige dele af den kommunale organisation, har været afgørende for dette. Møderne beskrives som præget af en tillidsfulde dialog, hvor repræsentanter fra Lauritzen Fonden og civilsamfundet også deltager, og hvor især fonden nogle gange kan udfordre kommunale logikker og vaner.

MedVinds backbone-sekretariat er gode til at samarbejde, vinde tillid og sikre fremdrift

MedVinds backbone-sekretariatet nævnes af flere som instrumentel i forhold til at skabe de beskrevne resultater. Sekretariatet fremhæves som kompetent og tillidsvækkende og med "fingeren på pulsen" i forhold til, hvad der rører sig i Østerbyen og i Esbjerg kommune. Sekretariatet beskrives på den baggrund som velplaceret i forhold til at initiere og understøtte samarbejder blandt aktørerne i området, og sekretariatets medarbejdere beskrives som vidende og datadrevne i deres tilgang.

SOCIALT UDVIKLINGSCENTER SUS SER STORT POTENTIALE I MEDVIND

Sussi Maack, der er chefkonsulent i Socialt Udviklingscenter SUS, har fulgt en række forskellige danske collective impact initiativer og tværsektorielle samskabelsesprocesser tæt. Hun har også været involveret i MedVind, og hun ser stort potentiale i alliancen. "Det er et af de allermost lovende collective impact-initiativer, jeg har set", udtaler hun. Sussi Maack begrundet især sin optimisme på Medvinds vegne med henvisning til det helt unikke partnerskab, hun oplever, der er etableret mellem fond og kommune. "Jeg ser en kommune, der lukker fonden ind i nogle samtaler, som ellers normalt er lukket land for eksterne. Der er en grundlæggende bærende tillid mellem de kommunale repræsentanter i partner- og styregruppen og repræsentanterne for Lauritzen Fonden. Det har en enorm betydning". Sussi Maack vurderer, at den tillidsfulde dialog i alliancen netop gør, at MedVind kan gå ind og blive det "forstyrrende enzym", der sætter fart på udviklingsarbejdet i kommunen ved f.eks. at udfordre normale kommunale arbejds- og beslutningsgange. Hun fremhæver også i den sammenhæng, at hun oplever, at MedVind er højt prioriteret hos Lauritzen Fonden, og at fonden er meget engageret i at udvikle og styrke alliancen. Hun vurderer, at fondens store engagement har været afgørende for at opbygge den store tillid mellem fond og kommune.

Ved siden af det tætte samarbejde, som Sussi Mack ser mellem fond og kommune, så oplever hun dog også, at det har taget længere tid at udvide alliancen og at aktivere de lokale foreninger o.l. Dette bekymrer hende dog ikke, og hun fremhæver alliancens lange tidsperspektiv. "Det at man har sagt, at det gerne må tage lang tid, det er en stor styrke. Det gør, at man kommer udover den normale projektperiode, og at man har tid til både at komme godt i gang og til at håndtere de udfordringer, der altid dukker op".

UDFORDRINGER:

Det er svært at skabe en fælles forståelse af, hvad MedVind er og skal

Siden MedVinds opstart har det været en gennemgående udfordring at formidle initiativets formål og collective impactinspirerede arbejdsform til de aktører i og omkring Østerbyen, som initiativet skal engagere. Bl.a. har det været svært at formidle backbone-sekretariatets rolle. Det har således været svært at tydeliggøre, at MedVind er en alliance af forskellige aktører, der sammen skal bidrage til den fælles vision, og at backbone-sekretariatets rolle heri primært er at koordinere mellem allianceparterne og understøtte deres videndeling og samarbejde. Evalueringen har således bl.a. fundet, at der i høj grad sættes lighedstegn mellem backbone-sekretariatet og MedVind. Dette kommer bl.a. til udtryk ved, at der i høj grad har været en forventning om, at sekretariatet skal initiere og drive aktiviteterne under MedVind, og der er fortsat i dag eksempler på bl.a. medlemmer af MedVinds styregruppe, der omtaler MedVind som værende lig med backbone-sekretariatet. Evalueringen finder også, at der bl.a. blandt styregruppemedlemmerne er forskellige forestillinger om, hvordan MedVind når sin målsætning. Nogle styregruppemedlemmer betoner strukturelle forandringer, som f.eks. ikke nødvendigvis forudsætter, at indbyggerne i Østerbyen er opmærksomme på MedVind og MedVinds aktiviteter i området. Andre medlemmer af styregruppen vurderer, at det netop er nødvendigt at engagere indbyggerne i MedVind for at skabe den ønskede forandring.

MedVind er endnu ikke bredt forankret

Fra flere sider peges der på, at MedVind endnu ikke har nået så bredt ud, som man kunne ønske. Der peges på, at MedVind tenderer imod at være et initiativ, der især er lykkedes med at involvere ledelseslagene i Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden, og at det bredere kendskab og ejerskab til MedVinds formål og tilgang kun i mere begrænset form er etableret. Nogle medlemmer af styregruppen påpeger dog også, at dette efter deres mening er naturligt, at MedVind i sine indledende år har involveret en snævrere kreds, og at MedVind nu har modenheden til, at der skabes et bredere kendskab til MedVinds formål og vision. I den nærmeste fremtid er der således tænkt initiativer ind, som skal øge kendskabet til alliancens aktiviteter blandt aktører og borgere i den resterende del af Esbjerg. Der kan være potentiale i at sikre sig bredere forankring og skabe medejerskab til indsatserne, da effekten ofte bliver større af at lave indsatser med og ikke kun for en målgruppe.

Det har været udfordrende at engagere civilsamfundet

Fra flere sider fremhæves det, at det har taget tid for MedVind at række ud og involvere lokale såvel som nationale civilsamlundsorganisationer i og omkring Østerbyen i initiativet. Flere af de lokale civilsamlundsaktører beskriver i 2018/2019, at de blev inddraget i forbindelse med MedVinds opstart, men at de derefter har oplevet en vis "radiotavshed". MedVind alliancen har dog senere hen rakt ud og formået at få flere civilsamlundsorganisationer engageret i forskellige initiativer under MedVinds indsatser, som f.eks. Fritidsjobindsatsen, Morgenmadsklubben, Vi Lærer Sammen i Østerbyen (VLS i Østerbyen) og Spektrumparken. Imidlertid peges der på, at civilsamlundets potentiale til at skabe forandring endnu ikke er fuldt udnyttet i alliancen. I den sammenhæng fremhæves MedVinds partner- og styregruppe, hvor man især oplever, at Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden kommer til at fylde meget. Udfordringen med at aktivere civilsamlundet har flere forklaringer. Det nævnes, at de lokale foreninger og organisationer ikke selvstændigt har "muskelkraften" til at initiere og drive indsatser. Det påpeges også, at de er en meget forskelligartet gruppe, som det er svært at etablere et formelt samarbejde med. Desuden er det et vilkår, at de større nationale civilsamlundsorganisationer ofte arbejder ud fra en programlogik, dvs. at organisationerne kommer med fastdefinerede indsatser, hvor det ikke er givet på forhånd, at indsatsen passer ind i den lokale kontekst i Østerbyen. Konsekvensen er, at MedVind af enkelte i 2022 fortsat opleves at være et lidt "kommunalt initiativ", hvor Esbjerg Kommune kommer til at fylde meget, og hvor backbone-sekretariatet i sin tilgang og arbejdsform måske kan komme til at minde om andre kommunale projektkontorer.

De udførende medarbejderlag i kommunen er i mindre grad involverede

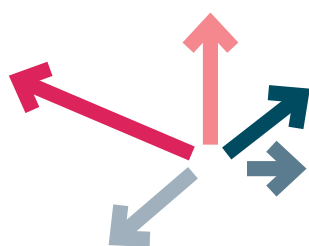
Det fremføres også, at forståelsen af MedVinds målsætninger og arbejdsform er størst på ledelsesniveau, mens MedVind i mindre grad er lykkedes med at engagere og involvere de mere udførende medarbejderlag i Esbjerg Kommune. Konsekvensen bliver, at MedVinds påvirkning på de kommunale indsatser og aktiviteter, der møder Østerbyens børn og unge bliver mindre, hvilket igen må forventes at mindske effekten af initiativet. Som et konkret eksempel på dette nævnes bl.a. Præstegårdsskolen. Flere peger på, at man ikke er lykkedes med at engagere skolens lokale ledelse og medarbejdere i høj nok grad. Dette er en svaghed, fordi skolen må vurderes at være central i forhold til MedVinds målsætning, samtidig med at skolen er udfordret. Præstegårdsskolen har fået påbud fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) på grund af højt elevfravær og dårlige faglige resultater. Hvis MedVind skal realisere sine målsætninger i forhold til at styrke adgangen til uddannelse og beskæftigelse for børn og unge, må det derfor vurderes at være en forudsætning, at MedVind som alliance bliver set og brugt som en ressource ift. Præstegårdsskolens udfordringer.

4. COLLECTIVE IMPACT SOM INSPIRATION FOR MEDVIND I ØSTERBYEN

På baggrund af afklaringsforløbet vurderede Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden, at det ikke var muligt for det offentlige alene at løse de sociale udfordringer i Østerbyen. I stedet vurderede de to parter, at man i stedet skulle tænke mere bredt og samarbejde på tværs af aktørerne i området. På den baggrund vurderede man, at en tilgang inspireret af collective impact vil være velegnet som ramme for MedVind.

Collective impacttilgangen, som er en tilgang til at skabe sociale forandringer, er oprindeligt udviklet i USA af Mark Kramer og John Kania.² Tilgangen tager udgangspunkt i, at komplekse udfordringer skal løses i fællesskab på tværs af interesser og aktører. Ideen er, at løsninger på komplekse problemer ikke blot kan findes ét sted, hos en enkelt aktør eller i en sektor, men i stedet skal findes i et gensidigt forpligtende samarbejde mellem mange forskellige aktører. Fokus i collective impact er i høj grad på at koordinere og målrette de involverede parter individuelle indsatser, så de peger i samme retning og bidrager til at løse det fælles formulerede problem. Collective impact bruges i flere sammenhænge og af flere fonde, i FN, samt offentlige organisationer og NGO'er.

INDIVIDUAL IMPACT

COLLECTIVE IMPACT

2. Stanford Social Innovation Review: https://ssir.org/articles/entry/collective_impact

Et collective impact-samarbejde hviler typisk på fem grundelementer, som er beskrevet i boksen herunder.

COLLECTIVE IMPACT: HVAD SKAL DER TIL FOR AT SKABE FORANDRING?

- **En fælles agenda**, som er målbar, og som alle parterne aktivt arbejder sammen om at nå.
 - **Fælles målemetoder**, som alle parter bakker op om.
 - **Gensidigt forstærkende aktiviteter**, som bidrager til at nå det fælles mål, og som både bygger på nye og eksisterende aktiviteter.
 - **Hypig og åben kommunikation**, som understøtter tillid og videndeling.
 - **Et fælles sekretariat (backbone)**, som sætter retningen for arbejdet sammen med parterne, faciliterer processen og sikrer læring og evaluering gennem hele samarbejdet.
-

I MedVindsamarbejdet har man suppleret de fem grundelementer og tilføjet et sjette element: Brugerinddragelse, som skal sikre inddragelse af og medbestemmelse fra målgruppen.

Erfaring: Det tager tid at forstå rollefordelingen og arbejdsform i collective impact

Collective impact-tankegangen er relativ ny i Danmark. Det har betydet, at man i MedVindregi har oplevet, at det har krævet mange kræfter at skabe en fælles forståelse af, hvad collective impact betyder i praksis og på at afstemme forventninger i forhold til arbejdsform, roller og ansvar. Det har bl.a. været tydeligt i forhold til backbonesekretariatet. Det har således været en gennemgående oplevelse blandt styregruppemedlemmerne, backbone-sekretariatet og repræsentanter fra kommunen, at der bredt blandt de lokale foreninger og andre aktører, som man har ønsket at engagere i MedVind, har været usikkerhed om backbone-sekretariatets rolle. Flere har således, i starten af initiativet, sat lighedstegn mellem sekretariatet og MedVind. De har således ikke i første omgang set MedVind som en alliance, som de selv kunne indgå i. Derudover har der blandt de lokale foreninger og andre aktører været en forventning om, at sekretariatet skulle stå for at initiere og drive indsatserne, selvom backbone-sekretariatets primære opgave er at være det koordinerende organ i samarbejdet (se side 21 for mere om backbone-sekretariatet).

Dette har betydet, at flere af de aktører, der er involveret i MedVind – også på styregruppeniveau – er tilbøjelige til at tænke på MedVind som et initiativ, der drives frem af Lauritzen Fonden og backbone-sekretariatet i stedet for som en alliance på tværs af sektorer, hvor de også selv skal tage initiativ og skabe forandring. Dette var mest markant i MedVinds første år, og i backbone-sekretariatet og blandt flere styregruppemedlemmer har man en oplevelse af, at der er sket en udvikling. De oplever at backbone-sekretariatets rolle og MedVinds arbejdsform efterhånden begynder at stå tydeligere for de involverede aktører – dette er sket i takt med at man i alliancen har fået flere fælles erfaringer med den nye arbejdsform.

I det følgende belyses kort, hvordan man i MedVind i Østerbyen har tilrettelagt arbejdet med de fem forudsætninger i collective impact og hvilke erfaringer man har gjort sig hermed.

4.1 EN FÆLLES AGENDA

En afgørende forudsætning i collective impact-rammearbejdet er, at der arbejdes ud fra en fælles agenda, som er målbar, og som alle parterne aktivt arbejder sammen om at nå.

Som tidligere beskrevet gennemførte Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden fra januar 2017 til juni 2017 et afklaringsforløb med målsætningen om at afdække udfordringer og muligheder i området. I afklaringsforløbet blev data fra Esbjerg Kommune omkring Østerbyen drøftet og analyseret af repræsentanter for kommune, civilsamfund og Lauritzen Fonden. På baggrund af afklaringsforløbet blev der etableret en fælles agenda og vision for det fremtidige arbejde i alliancen. Afklaringsforløbet tjente dermed som en gensidig 'forhandlingsproces' for alle de involverede parter ift. at pege på både udfordringer og udviklingspotentiale for områdets børn og unge.

Den fælles agenda i MedVind er som nævnt at skabe medvind for børn og unge i Østerbyen ved at reducere de kort- og langsigtede konsekvenser af børnefattigdom for målgruppen. Visionen er blandt andet at øge den sociale mobilitet i området, så alle børn og unge finder vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse.

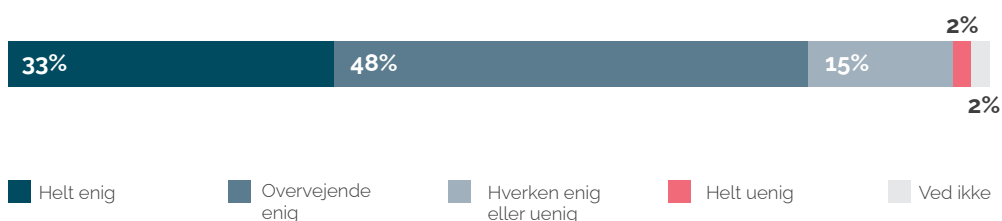
Erfaring: Det tager tid at rodfæste og udbrede en fælles agenda i en alliance på tværs af sektorer

Ligesom ved collective impact-arbejdsformen, så finder evalueringen også, at det har taget tid at skabe en fælles forståelse af MedVinds agenda. I 2018 fandt evalueringen, at der blandt de deltagende aktører i samarbejdet var en vis uklarhed om MedVinds tilgang og formål, hvilket blandt andet kom til udtryk ved en manglende fælles forståelse for MedVind og MedVinds målgruppe.

Imidlertid er alliancen, i løbet af initiativets første fire år, lykkedes med at skabe en dybere forståelse af hvilke problemstillinger, som MedVind i Østerbyen er sat i værk for at løse sammen. I spørgeskemaundersøgelsen gennemført i 2020 blandt MedVind alliancens aktører kommer det til udtryk, at 81 pct. er helt eller overvejende enige i at have et godt kendskab til MedVind og det arbejde, der udføres i regi af det. Dette spejles af de kvalitative interviews med de lokale foreninger, nationale civilsamfundsorganisationer og andre MedVindsaktører udenfor styre- og partnergruppen, som er gennemført i 2021 og 2022. Her er næsten alle i stand til at gengive MedVinds målsætning.

FIGUR 1: KENDSKAB TIL MEDVIND

Jeg har et godt kendskab til MedVind i Østerbyen og det arbejde, der udføres i regi af det

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

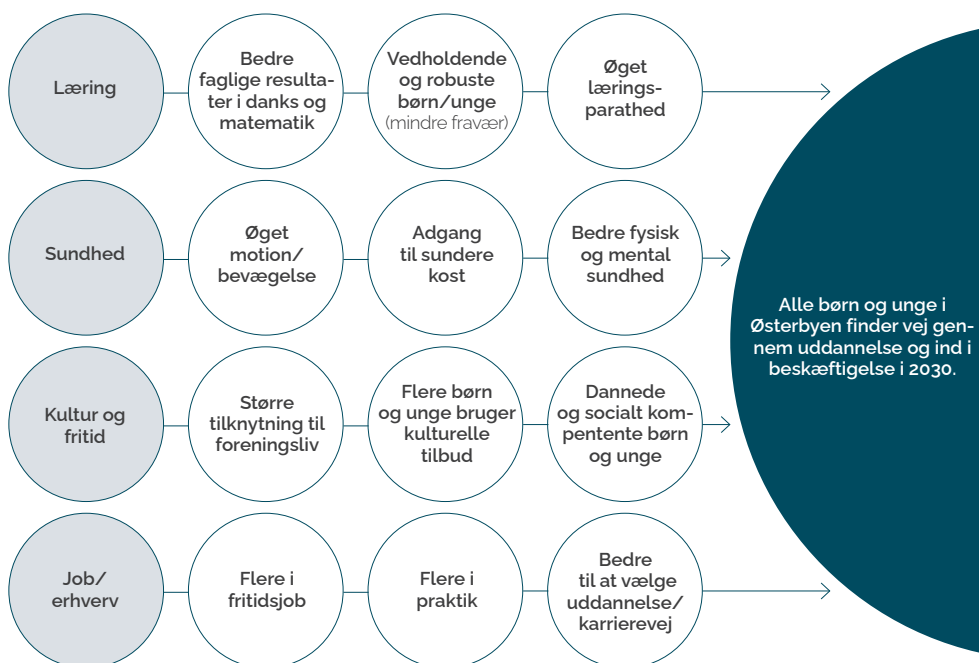
Desuden fremgår det af de kvalitative interviews med medlemmerne fra styregruppen i 2022, at de i dag i højere grad oplever, at der er kommet en fælles forståelse af målsætningen blandt de aktører, som er tæt på initiativet. Det er således i løbet af de første fire år af MedVind lykkedes at skabe en forståelse af, hvad den overordnede målsætning er for samarbejdet blandt partnergruppen, styregruppemedlemmerne og backbone-sekretariatet.

“

Jeg synes, vi er lykkedes med, at dem – som er tæt på tingene – taler samme sprog. Vi har en fælles referenceramme. Det tager også tid at få det, så jeg føler, at vi i styregruppen og partnergruppen er meget afklaret med, hvad det overordnede mål er, hvad der er vigtige indsatsler osv. Vi har opbygget en stor respekt imellem hinanden på, at hver enkelt aktør har hver sin rolle, indsats og kompetencer og er klar over hvordan vi hver især kan bidrage. Vi ved, at vi hver især er vigtige brikker.

MEDLEM AF STYREGRUPPEN | 2022

Nedenstående figur er en forsimplet udgave af de overordnede målsætninger for MedVind i Østerbyen. Som det fremgår af figuren, har alliancen udarbejdet konkrete målsætninger for hver af de fire nøgleområder.

4.2 FÆLLES MÅLEMETODER

Udgangspunktet hos styregruppen og backbone-sekretariatet har været et ønske om at basere arbejdet i alliancen på data, som man allerede indsamlede i Esbjerg Kommune. I det beskrevne afklaringsforløb indhentede man forskellige former for data fra Esbjerg Kommune, der belyste situationen for børn og unge i Østerbyen. Man inddrog bl.a. data fra Hjernen&Hjertet (Rambøll), som kommunen benytter til at beskrive trivsel og udvikling blandt kommunens børn, og man benyttede register- og spørgeskemadata til at beskrive beskæftigelses- og uddannelsessituationen i området. På den måde tog man udgangspunkt i allerede anvendte datakilder samt besluttede mål og niveauer for progression hos børn- og ungegruppen.

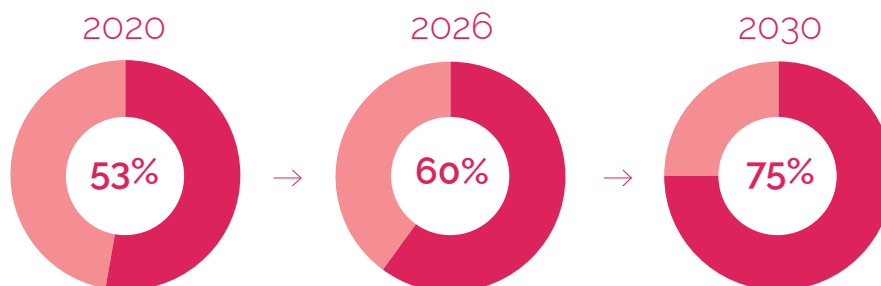
Efter afklaringsforløbet blev der udviklet forandringsteorier for indsatsen i hver af de fire spor, som blev identificeret via afklaringsforløbets deltagere (sundhed, kultur og fritid, læring og job/erhverv). Man har ligeledes opstillet forandringsteorier for, hvordan MedVind skulle påvirke børn og unge positivt i forskellige livsfaser og arenaer. På baggrund af forandringsteorierne har man opstillet en række målsætninger for MedVinds betydning for børn og unge i området. Disse målsætninger har man yderligere operationaliseret i en række progressionsmål for de kommende år i alliancens samarbejde. Progressionsmålene skal fungere som delmål, der gør det muligt at følge MedVinds fremdrift. Helt konkret er der på baggrund af datarapporter med benchmark for Østerbyen og Esbjerg Kommune udarbejdet 15 progressionsmål inden for fire aldersintervaller. Progressionsmålene er blevet drøftet og behandlet til to styregruppemøder, to MedVindsseminarer samt til en workshop for styregruppemedlemmer. Imidlertid finder evalueringen, at der blandt enkelte styregruppemedlemmer ikke er klarhed over, hvor langt i processen man er med at fastsætte delmål for MedVinds fremdrift.

Nedenstående bokse viser et af de progressionsmål som MedVind alliancen har udarbejdet:

MEDVINDS PROGRESSIONSMÅL FOR TRIVSEL I DAGTILBUD

- Til at fastsætte progressionsmål inden for aldersgruppen 0-6 år har MedVind alliancen bl.a. anvendt Esbjerg Kommunes IT-redskab TOPI (Tidlig opsporing og trivsel), hvor alle børn og unges trivsel vurderes mindst en gang årligt af fagprofessionelle (sundhedspleje, dagtilbud og skole).
- Fra TOPI-målingen i 1. halvår af 2022 fremgår det, at 53 pct. af børnene fra daginstitutionerne Børnehuset Bøndergårdsvej, Tinghøjen og Børnehuset Novrupvej trives. Benchmark for Esbjerg Kommune er, at 75 pct. af børnene i dagtilbud vurderes at trives.
- MedVind alliancen har nedsat et progressionsmål om, at 60 pct. af børnene fra førnævnte daginstitutioner i 2026 skal være i trivsel, mens målet for 2030 er, at 75 pct. af børnene skal vurderes at være i trivsel.

TRIVSEL DAGTILBUD

Erfaring: GDPR har skabt uklarhed og slugt tid, men dataarbejdet begynder at lønne sig

Udviklingen af fælles indikatorer og progressionsmål for MedVind har været udfordrende. Det har bl.a. været meget svært for Esbjerg Kommune at stille de rette kommunale data til rådighed. Dette skyldes blandt andet, at GDPR-forordningerne, siden alliancens begyndelse, har skabt uklarhed om kommunens lovhjemmel til at dele data med MedVind. Afklaringen af lovgrundlaget har været meget tidskrævende, og det har forsinket MedVinds dataarbejde. Derudover oplever backbone-sekretariatet også, at der med jævne mellemrum ændres på opgørelsesmetoder i de kommunale registre, hvilket gør det svært for MedVind at benytte den samme indikator til at følge udviklingen over tid.

Dog begynder backbone-sekretariatet at fornemme, at arbejdet med data har en effekt. Sekretariatet oplever således, at enkelte af de kommunale institutioner, der indgår i MedVind, begynder at bruge det data, som MedVind stiller til rådighed for dem, mere aktivt og tilrettelægge deres indsatser herefter. Sekretariatet har en klar opfattelse af, at dette skyldes institutionernes engagementet i MedVind, og de vurderer ikke, at det er noget, tilsvarende institutioner i resten af kommunen gør i samme grad. Dette spejles af flere styregruppemedlemmer, der også oplever, at MedVind er blevet mere datadrevet, og at data anvendes mere aktivt end tidligere i initiativets forløb, f.eks. gennem faste rapporter. Man oplever, at man er blevet god til at trække data frem og lade diskussionerne i samarbejdet tage udgangspunkt heri. Indsatsen "Vi lærer sammen i Østerbyen (VLS i Østerbyen)" fremhæves i den sammenhæng som et eksempel på en indsats, der netop er blevet født ud af et omfattende dataarbejde i regi af MedVind. Det beskrives, at man gennemgik et forløb, hvor problemstillingen i de lokale dagtilbud blev grundigt afdækket, og hvor der blev peget på evidensbaserede løsninger, der kunne adressere udfordringen.

“

Vi bliver opmærksomme på en bekymring, og så tager vi fat i data og vurderer, om der er grundlag i data for en given bekymring.

BACKBONE 2022

4.3 GENSIDIGT FORSTÆRKENDE AKTIVITETER

Et kernepunkt i collective impact-tilgangen er, at man gennem fælles koordinering af samarbejdspartners indsatser og aktiviteter lykkes med at forstærke effekterne af disse og derved nå det fælles mål. Disse aktiviteter kan både være eksisterende indsatser, som takket være collective impact i højere grad koordineres og samtænkes, og det kan være nye indsatser, der initieres i regi af collective impact for at nå den fælles målsætning. Ved MedVinds opstart beskrives Østerbyen som et område med mange forskellige aktører og indsatser i gang, hvorfor man oplevede, at der netop var et stort behov for koordinering.

I MedVind foregår koordinering i samarbejdet blandt andet ved faste styregruppemøder og partnergruppemøder. Disse møder ligger i en fast kadence. Derudover varetager backbone-sekretariatet løbende en koordinerende dialog med styregruppemedlemmerne. Med de MedVindsaktører, der ikke sidder i styregruppen, foregår kommunikationen og koordineringen mere ad hoc blandt andet gennem diverse dialogmøder, netværksmøder, "kaffemøder" og konferencer.

“

Det giver mere pondus at have Esbjerg Kommune og Lauritzen Fonden med. Det kan noget andet. Det er som at holde karneval på direktørgangen; tingene skal komme nedefra, men også oppefra. Der er mange, som gerne vil udviklingsarbejdet, men der er ikke så meget man-power.

“

MedVind har overblikket over, hvordan initiativerne spiller sammen. De hjalp med at tilpasse vores indsats, så indsatserne kan supplere hinanden ... MedVind sporer folk ind på den retning.

CIVILSAMFUNDSPARTNER
I 2018

Erfaring: Koordinering skaber større samlet impact

Evalueringsens resultater tyder på, at man i MedVind over årene er lykkedes godt med at få etableret gode ramme for samarbejde og koordinering blandt aktørerne i Østerbyen. Dette beskrives f.eks. af flere af de større nationale civilsamfundsorganisationer og andre aktører, der samarbejder i MedVind. Disse har i interviews udtrykt, at de ikke i andre sammenhænge har oplevet en tilsvarende organisering, der samler aktører og forsøger at skabe synergier i et område på den måde, som MedVind gør.

Det fremgår ydermere fra de kvalitative interviews fra 2022, at der blandt styregruppemedlemmerne opleves, at der er kommet større fokus på at lave en samlet indsats, så forskellige indsatser fra f.eks. kommunen, skolerne, boligforeningerne osv. i højere grad koordineres.

Fra interviews med styregruppemedlemmerne i 2022 fremgår det dog også, at der er gang i virkelig mange indsatser, og at man derfor skal passe på, at man ikke træder hinanden over tæerne. Evalueringen finder derfor, at aktiviteterne i MedVind med fordel i endnu højere grad i fremtiden bør koordineres og bygge på eksisterende aktiviteter.

BETYDNINGEN AF MEDVIND FOR LOKALE OG NATIONALE CIVILSAMFUNDS-ORGANISATIONER

“

Hvis ikke vi havde de lokale samarbejdspartnere og kontakter i MedVind, så ville vores indsats ikke eksistere. Det er vigtigt, at vi har lokale partnere, som har kendskab til området, som ved hvordan vi kan være med til at bygge det op i Østerbyen.

NATIONAL CIVILSAMFUNDS-
ORGANISATION | 2021

“

MedVind i Østerbyen giver os et godt netværk

NATIONAL CIVILSAMFUNDS-
ORGANISATION | 2021

“

De [backbone] har været en god sparringspartner omkring, hvordan min organisation skal gribe tingene an i Østerbyen, og hvem der er relevante at blive sat i forbindelse med

NATIONAL CIVILSAMFUNDS-
ORGANISATION | 2021

4.4 ET FÆLLES BACKBONE-SEKRETARIAT

En af betingelserne, der ifølge collective impact skal være til stede for, at man kan skabe forandring, er et fælles sekretariat for indsatsen. Sekretariatets opgave er at udvikle og lede initiativet samt sikre fremdrift på tværs af de forskellige indsatser. Backbone skal primært gøre dette ved at være koordinerende, understøtte samarbejde og videndeling og etablere et vidensgrundlag for MedVind. Det er således ikke meningen at backbone skal fungere som projektleder på de indsatser, der igangsættes i alliancen. I hovedparten af MedVinds opstartsfasen har sekretariatet bestået af to medarbejdere, men fra marts 2022 er sekretariatet blevet udvidet, så det nu består af i alt fire medarbejdere svarende til 3,4 årsværk.

Erfaring: Backbone er afgørende for at drive og forankre MedVind og for at facilitere samarbejde

Det fremgår blandt andet af kvalitative interviews med partner- og styregruppe-medlemmerne i 2022, at de oplever backbone-sekretariatet som afgørende for MedVinds hidtidige resultater. De oplever, at backbone har kunnet "gribe alle indsatserne" og fungere som det koordinerende bindeled, der har styringen og ved, hvilken retning indsatserne skal bevæge sig hen mod.

“

Bare det, at man har viden om, at der sidder nogen med ekspertviden, gør, at man tør meget mere. Skuldrene er lidt lettere: Okay så prøver vi bare ... Sekretariatet har et enormt netværk, så de kan rådgive ift., hvem man skal gå til ... Det er meget givende, at de faciliterer, at man kan mødes.

KLYNGEDELTAAGER | 2018

I kvalitative interviews med lokale foreninger og nationale civilsamfundsorganisationer, der er gennemført i 2018, 2021 og i 2022 og blandt styregruppemedlemmerne i 2022, fremhæves backbone-sekretariatet især som værende dygtige til at understøtte samarbejde og "sætte de rigtige folk sammen". Derudover fremhæves backbone-sekretariatets store lokale kendskab også som en stor fordel. Det er især de nationale civilsamfundsorganisationer, der fremhæver sekretariatet som en god indgang til Esbjerg.

“

Backbone-sekretariatet fungerer lidt som en sløjfe, der kan binde alle indsatserne sammen.

CIVILSAMFUNDS-
PARTNER
| 2022

De oplever, at de har fået værdifuld sparring, som har hjulpet dem med at finde sig til rette i Østerbyen og etablere en god dialog med Esbjerg Kommune. Her fungerer sekretariatet altså som en oversætter mellem det kommunale system og civilsamfundet. Endeligt fremhæves sekretariatets medarbejdere på tværs af interviewene som tillidsvækkende og sympatiske og som meget vidende og med en god forståelse af arbejdsformerne – både i kommune og i civilsamfund. At sekretariatet lykkes godt med sin dialog med de lokale aktører, der er engageret i MedVind afspejles også af spørgeskemaresultaterne fra 2020. Her svarer næsten alle (94 pct.), at de oplever samarbejdet med backbone-sekretariatet som udbytterigt.

FIGUR 2: SAMARBEJDET MED BACKBONE-SEKRETARIATET OPLEVES SOM UDBYTTERIGT

"I hvilken grad oplever du, at det har været udbytterigt at mødes med MedVind i Østerbyens sekretariat/Backbone?"

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt aktører fra Esbjerg Kommune (Børn og unge, civilsamfund og frivillige sociale foreninger) i 2020. N=54

4.5 HYPPIG OG ÅBEN KOMMUNIKATION

Hyppig og åben kommunikation er en af hjørnestene i collective impact. I MedVind benytter man forskellige kommunikationskanaler til at nå aktørerne i MedVind (styre- og partnergruppemedlemmer samt samarbejdspartnere) og interessenter udenfor aktørkredsen.

Partner- og styregruppen opdateres løbende ved de faste styregruppe- og partnergruppemøder. Derudover har backbone-sekretariatet også løbende dialog med medlemmerne i de to organer.

Den bredere kommunikation til samarbejdspartnere udenfor styre- og partnergruppen og til interessenter udenfor aktørkredsen sker primært igennem følgende kanaler:

- Hver anden måned udsender alliancen et nyhedsbrev til MedVinds aktører. Nyhedsbrevet har til formål at formidle MedVinds indsatser og videndele på tværs af aktører. Fra januar 2021 til april 2022 har nyhedsbrevet haft en gennemsnitlig åbningsrate på 53,4 pct. Til sammenligning har nyhedsbreve på tværs af industrier en gennemsnitlig åbningsrate på 22,7 pct.³
- Siden januar 2021 har MedVind været aktive på LinkedIn med 290 følgere i skrivende stund. På MedVinds LinkedIn-profil postes et opslag en gang om ugen, hvor relevante rapporter, aktiviteter og indsatser deles.
- For at nå ud til borgere i lokalområdet, leverer MedVind en artikel til Østerby Nyt, der udgives fire gange årligt og omdeles til 8.500 husstande i Østerbyen. Derudover har MedVind en fast annonce i avisen, hvori MedVinds kontaktoplysninger fremgår med en opfordring om at kontakte backbone-sekretariatet for spørgsmål eller inputs. Avisen kan også læses online.

“

Dialogen bygger på ærlighed og forståelse. Der er stor tillid til hinanden. Der er et godt samarbejds-klima, og det er afgørende for at prøve nogle nye ting af.

MEDLEM AF STYREGRUPPEN
I 2022

Erfaring: Kommunikationen er tillidsfuld, men periodisk

Overordnet set oplever styre- og partnergruppemedlemmerne kommunikationen i regi af MedVind som positiv og imødekommende. Der opleves at være blevet etableret en høj grad af tillid internt i styre- og partnergruppen. Den gensidige tillid betyder bl.a., at man oplever, at kunne dele udfordringer og svære problematikker med hinanden og derved opsøge hjælp fra de andre styre- og partnergruppemedlemmer. Der er således etableret en hyppig og åben dialog på styregruppe- og partnerniveau.

3. Mailchimp (2019): <https://mailchimp.com/resources/email-marketing-benchmarks/>

Den samme tillidsfulde dialog findes også blandt de aktører uden for styre- og partnergruppen, der samarbejder i regi af MedVind. Af spørgeskemaundersøgelsen gennemført i 2020 blandt aktører uden for styre- og partnergruppen fremgår det, at 97 pct. er helt eller overvejende enige i at have haft en god tillidsfuld dialog med de aktører, som de har samarbejdet med i regi af MedVind.

FIGUR 3: DIALOGEN MELLEML AKTØRER I MEDVIND

Jeg har/har haft en god tillidsfuld dialog med de aktører, som jeg samarbejder med gennem MedVind i Østerbyen

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

I forhold til MedVindsaktørerne uden for partner- og styregruppen har kommunikationen udviklet sig en del. I perioden efter klyngeforløbene i 2018 var der blandt flere af deltagerne fra de lokale foreninger, institutioner o.l. en oplevelse af "radiotavshed" fra backbone-sekretariatets side. Flere af deltagerne i klyngeforløbene gav således udtryk for, at der gik lang tid efter klyngeforløbene, hvor de ikke hørte noget opfølgende fra backbone. Enkelte udtrykte i den forbindelse frustration over, at der ikke blev fulgt op på de gode klyngedrøftelser med en invitation til yderligere samarbejde. Det er bl.a. på den baggrund, at MedVind har opprioriteret sekretariatets kommunikationsaktiviteter med ansættelse af en deltids kommunikationsmedarbejder og med det beskrevne nyhedsbrev.

Hos en række andre styregruppemedlemmer og blandt nogle af civilsamfundsaktørerne er der på trods af de ovenfor beskrevne tiltag fortsat et ønske om, at der i fremtiden kommunikerer mere, end det er tilfældet i dag. De efterspørger blandt andet mere kommunikation og information om, hvad der sker løbende i samarbejdet, så de får mere viden om de nye tiltag, der igangsættes. Denne viden kommunikerer allerede i det beskrevne nyhedsbrev, og det indikerer, at man i MedVind ikke i tilstrækkelig grad er lykkedes med at udbrede kendskabet til nyhedsbrevet til alle de involverede aktører.

4.6 BRUGERINDDRAGELSE

Socialt Udviklingscenter (SUS) har gennem deres arbejde med collective impact i Danmark identificeret et sjette grundelement for collective impact, som er brugerinddragelse.⁴ Formålet er at sikre, at målgruppen inddrages og får medbestemmelse. På den måde kan løsninger nemlig skabes med og ikke for målgruppen.

I afklaringsforløbet fra januar 2017 til juni 2017 blev der afholdt workshops med aktører fra foreningsliv, civilsamfund, erhvervsliv samt kommunen, som byggede på indtryk og perspektiver fra lokale forældre og unge fra området. Efterfølgende har det dog været en udfordring for MedVind at lykkedes med at få inddraget borgerne så meget, som man kunne ønske. En af begrundelserne for dette er ifølge styregruppen og nogle civilsamfundsaktører sammensætningen af borgerne i Østerbyen. I 2021 pegede en række lokale og nationale civilsamfundsorganisationer på, at der blandt Østerbyens indbyggere er en høj koncentration af borgere i udsatte positioner. Dette gør det sværere at igangsætte initiativer, der aktiverer og inddrager borgerne, og det øger risikoen for fiasko.

Erfaring: Der er forskellige opfattelser af brugerinddragelse

Fra begyndelsen af samarbejdet om at skabe MedVind har der blandt de deltagende aktører været en opfattelse af, at brugerinddragelsen er vigtig. En klyngedeltager udtalte f.eks. i 2018 i et interview, at det er vigtigt, at ejerskabet for indsatserne kommer til at være ude hos borgerne, så de kan være med til at påvirke aktiviteterne og samtidigt være med til at opretholde dem. Det skyldes blandt andet, at mange af de deltagende aktører i MedVind deltager i samarbejdet ved siden af deres normale arbejdsopgaver. Blandt medlemmerne af styregruppen i 2022 opfattes brugerinddragelsen også som vigtig og afgørende for samarbejdet og for at kunne opretholde aktiviteterne. Et styregruppemedlem udtalte blandt andet:

“

Det skal leve nedefra – projektet er stadig rigtig afhængig af, at ting bliver sat i gang et eller andet sted fra. Det skal leve mellem boligblokkene, det skal leve inde i lejlighederne og på gaden. Jeg oplever ikke endnu, at det lever blandt beboerne og borgerne herude. Det bliver meget afhængig af, hvem der går med opgaven. Jeg håber rigtig meget på, at tingene kommer til at leve mere ud fra børnene, forældre, og dem der bor der

MEDLEM AF STYREGRUPPEN I 2022

4. Socialt Udviklingscenter (SUS) er et videns- og projekthus, der i tæt samspil med borgere og professionelle udvikler sociale løsninger for udsatte børn og voksne.

“

Jeg har ikke hørt noget om MedVind, og hvad de kan gøre for børnene. Det er ikke fordi alle er blevet indkaldt til et møde. Det synes jeg de skulle gøre.

BEBOER | 2018

Andre i styregruppen peger på, at det ikke er MedVinds formål at blive bredt kendt blandt borgerne. Det pointeres således, at inddragelsen ikke bør ske i et direkte format men derimod systemisk gennem indsigter fra de problematikker, som der er i målgruppen.

Evalueringen viser, at det generelt har været svært for MedVind at arbejde med brugerinddragelse, og det har været en udfordring at lægge sig fast på hvilken måde, som det bedst fungerer på at inddrage borgerne. Diskrepansen i styregruppen udtrykker denne udfordring og viser, at MedVind ikke i tilstrækkelig grad er lykket med at finde opskriften på at skabe forandring med fremfor for målgruppen.

Ifølge styregruppen har der fra starten af samarbejdet været et stort fokus på børnene i Østerbyen, og det er først relativt sent i forløbet, at man er begyndt at interessere sig for forældrene. Her lægges der blandt andet vægt på, at der er mange lag og forvaltninger, der skal samarbejde, og at tingene også tager lang tid at gennemføre. Her kunne et af styregruppemedlemmerne i 2022 godt have ønsket sig, at samarbejdet indtil videre var nået længere, end det er.

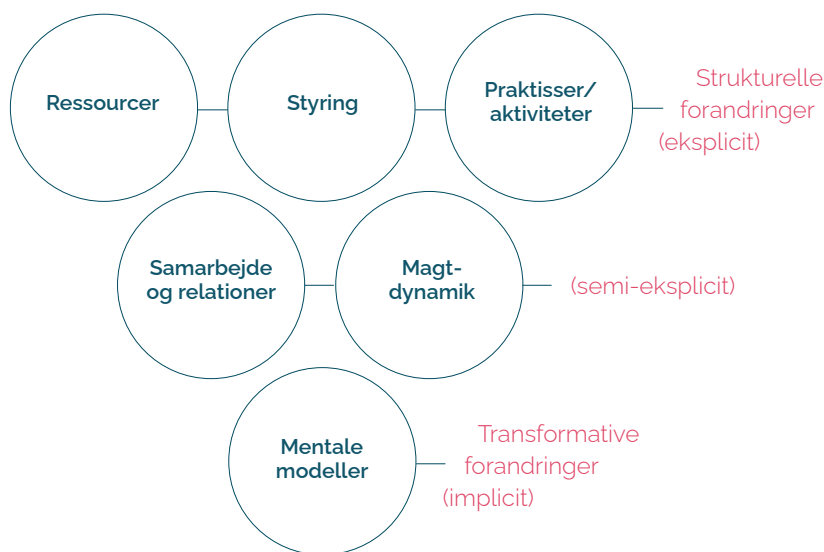
INDDRAGELSE AF UNGE BORGERE (UNGE SOM ERFARINGSEKSPERTER)

I starten af 2022 påbegyndte MedVind alliancen en større indsats med formålet; at inddrage unge borgere i Østerbyen. Konkret har alliancen talt med 60 unge fra Østerbyen ift. deres erfaringer med overgangen fra grunduddannelse til ungdomsuddannelse. Dette er sket i samarbejde med SUS, og denne viden bliver publiceret i det sidste halve år af 2022.

5. MEDVINDS BETYDNING

MedVind har som nævnt til formål at øge den sociale mobilitet blandt områdets børn og unge og sikre deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Grundtanken bag MedVinds organisering og arbejdsform er, at lav social mobilitet er et komplekst samfundsproblem, som kræver systemiske forandringer.

Litteraturen fremhæver seks betingelser som nødvendige for at skabe varig, systemisk forandring (Kania, Kramer & Senge 2018)⁵. De seks betingelser er illustreret i figuren til højre, som kaldes 'Six conditions of Systems Change'. Betingelserne kan kategoriseres på tre niveauer. Det første niveau omhandler strukturel forandring i forhold til politikker, praksisser og tilførsel af ressourcer. Det andet niveau omhandler samarbejder og forbindelser samt magtdynamikker, og det sidste niveau dækker over transformativ ændringer og mentale modeller. Modellens tre niveauer går således fra eksplicite forandringer ned til implicitte forandringer.

5. 'The Water of Systems Change', John Kania, Mark Kramer, Peter Senge (2018).

For at lykkes med at skabe forandring er det vigtigt at skabe de rigtige betingelser inden for alle områder og niveauer på samme tid. Denne model er således velegnet til at beskrive de betingelser, som MedVind skal skabe for at bane vejen for øget social mobilitet i Østerbyen. Til forskel herfor fokuserer den tidligere beskrevne model for collective impact på, hvordan man skal tilrettelægge og koordinere indsatser.

I dette kapitel undersøges, i hvilket omfang det er lykkedes MedVind at skabe de nævnte seks betingelser for en varig systemisk forandring i Østerbyen i løbet af de første fire år.

“

Der er flere aktører i og omkring Østerbyen, der kender hinanden, bruger hinanden og samarbejder. Nogle af de projekter, der er påbegyndt i MedVind er senere blevet en del af strategien for hele Esbjerg.

MEDLEM AF
PARTNERGRUPPEN

5.1 MEDVINDS BETYDNING FOR TILFØRSLEN AF RESSOURCER TIL ØSTERBYEN

Evalueringen finder, at MedVind i løbet af de første fire år har haft en stor betydning for tilførslen af ressourcer til Østerbyen og til Esbjerg.

Flere økonomiske ressourcer til Østerbyen

Først og fremmest har MedVind bidraget til at trække flere penge til Østerbyen. Udover Lauritzen Fondens bevilling til etablering og drift af backbone og til andre aktiviteter i og omkring MedVind, så er det også oplevelsen blandt flere af de interviewede aktører, at Lauritzen Fondens engagement i området, har øget fokus på områdets problemstillinger og behov og dermed tiltrukket andre donationer fra andre fonde til Østerbyen og til Esbjerg. Flere store nationale fonde har ligeledes doneret penge til aktiviteter i Østerbyen og i hele Esbjerg. Derudover er der også ni lokale fonde, der har støttet forskellige aktiviteter i regi af MedVind (se tekstboks).

Udover pengene fra fondene er der også en oplevelse bl.a. blandt flere af MedVinds styregruppemedlemmer af, at MedVind har øget kommunens lyst til at investere i området. De forklarer, at MedVind har bidraget til at øge den politiske bevågenhed på området, og at dette har affødt en større villighed fra kommunens side til at finansiere aktiviteter i området. Bl.a. er kommunen med til at finansiere backbone.

Med ressourcer forstås tilgængeligheden af penge, kvaliteten af infrastruktur og bygninger samt kræfter fra frivillige og ansatte.

Tilstedeværelsen af ressourcer er vigtig, da det bl.a. ofte er første skridt på vejen mod at kunne igangsætte aktiviteter og indsatser.

LISTE OVER LOKALE FONDE, SOM HAR STØTTET INDSATSER I ØSTERBYEN:

Johan Hoffmann Fonden	Lida og Oskar Nielsen Fond	Alice og Tage Sørensens Fond
Claus Sørensen Fonden	Blue Water Fonden	Esbjerg Fonden
Obbekjer Fonden	Henning G. Kruse Fond	Esbjerg Ugeavis Fond

“

Det er markante midler, der er blevet tilført til Østerbyen pga. MedVind, og det har haft en markant betydning. Det kommer til udtryk ved at skolen har haft mulighed for at lave nogle tiltag, så som morgenmadscafeer, der er nye aktivitetsmuligheder der ligger i grønne arealer derude. Platformen er kommet til. Uden MedVind var det nok ikke sket

STYREGRUPPEMEDLEM I 2022

En øget tilstedeværelse af eksterne aktører gør en stor forskel for samarbejdet. Foruden penge har MedVind også bidraget til mobiliseringen af ressourcer i Østerbyen i form af flere frivillige og ansatte i området. Backbone-sekretariatet og dets medarbejdere repræsenterer en dedikeret tilførsel af årsværk til området. Derudover har MedVind også tiltrukket flere vigtige organisationer ude fra til området. Således er nationale NGO'er som Red Barnet og Mellempfolkeligt Samvirke blevet engageret i indsatser i regi af MedVind. I de kvalitative interviews med backbone-sekretariatet fremhæves det, at de nytildførte ressourcer i form af penge er vigtige, men at det især er tilstedeværelsen af nye eksterne aktører i området, der virkelig gør en forskel

TO PULJER OPRETTET AF LAURITZEN FONDEN I FORBINDELSE MED MEDVIND

- 'Her-og-nu-puljen' blev oprettet, da backbone-sekretariatet blev nedsat. Puljen havde fra start et særskilt fokus på her-og-nu forandringer (f.eks. konkrete aktiviteter, fysiske rum, mv.) som vil være synlige i lokalområdet til gavn for både børn og unge i området samt deres forældre, men også for fagpersoner, frivillige og øvrige beboere i Østerbyen. Puljen blev nedsat efter et behov udpeget af de deltagende aktører i afklaringsforløbet. Puljen har bl.a. støttet cykelvogne og hjelme til de lokale dagtilbud, klasseture, indretning af morgenmadscafe samt lærerrum mm.
 - 'Oplevelsespuljen' på Præstegårdsskolen giver økonomisk støtte til fælles oplevelser for eleverne for at understøtte skolens kulturprofil og styrker elevernes faglige og sociale kompetencer.
-

5.2 MEDVINDS BETYDNING FOR DEN KOMMUNALE STYRING

Etableringen af MedVind hviler bl.a. på et politisk mandat givet af Esbjerg kommune til at kunne gå nye veje for at finde løsninger på de komplekse problemstillinger, der gør sig gældende i Østerbyen. Dette gør man, fordi man i kommunen er enig i MedVinds vision At alle børn og unge finder vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse i 2030.. Derfor har man givet politisk mandat til at udfordre den gængse måde at arbejde på. Evalueringen indikerer, at dette er lykkedes, og at MedVind på flere måder har udfordret den normale kommunale styring. Dette skyldes, ifølge flere af de interviewede, alliancens partner- og styregruppe, der samler ledere fra kommunen, Lauritzen Fonden og repræsentanter for det lokale erhvervsliv og civilsamfund. Evalueringen finder, at det tætte samarbejde og dialog mellem aktørerne i disse fora er med til at skabe unikke og fleksible arbejdsgange inden for et område, hvor der i forvejen arbejdes målrettet med problemstillingerne.

Det fremgår således af kvalitative interviews i 2022, at aktørerne omkring MedVind oplever, at samarbejdet har skabt en form for 'fast-track' i kommunen. Fra flere sider beskrives de bureaukratiske processer omkring samarbejdet som mindre tidskrævende, end de ellers ville være i en kommunal organisation. Dette begrundes med, at man har de relevante chefer og direktører fra kommunen samlet, som derfor hurtigt har kunne træffe beslutninger, når det har været nødvendigt. Dette betyder, at man hurtigtigere kan finde og implementere løsninger på tværs af forvaltninger på de problemer og udfordringer, man står overfor. Derudover peges der også på, at de smidigere arbejdsgange har øget de kommunale lederes motivation for at finde nye løsninger på problemer og indgå i samskabelse med backbone-sekretariatet og civilsamfundsorganisationerne. På den måde er det også oplevelsen, at man med MedVind er lykkedes med at introducere "et forstyrrende element" i den kommunale forvaltning, der bidrager til, at lederne bliver inspireret til at tænke over deres opgaveløsning på nye måder.

Med styring forstås de beskrevne og ubeskrevne regler, reguleringer og guidelines som danner rammerne om handlinger. F.eks. fra kommunen, kommunale institutioner, backbone, skolen mm.

Det er vigtigt, at de gældende regler og guidelines ikke begrænser og modvirker den forandring, som man ønsker at opnå.

5.3 MEDVINDS BETYDNING FOR PRAKSISSER/AKTIVITETER

“ Der sker jo vildt mange fede ting. F.eks. også med Platformen. Der er sådan en vibe af, at der sker noget i den bydel. Når Platformen holder fællesspisning, så kommer folk fra hele byen. Det er begyndt med en spirende optimisme.

STYREGRUPPEMEDLEM
I 2022

MedVind har siden 2018 igangsat en lang række indsatser og aktiviteter i og omkring Østerbyen. Aktiviteterne er blevet igangsat i forlængelse af de målsætninger, som man har fastlagt for MedVinds fire spor, og de varierer både på størrelse, målgruppe og potentiale for at skabe varige forandringer for målgrupperne. Ens for dem alle er dog, at de udspringer af identificerede problemstillinger, som vurderes nødvendige at løse for at nå den fælles målsætning for MedVind. I tabel 1 på næste side ses de igangsatte indsatser og de områder, de er igangsat på.

De indsatser, som MedVind alliancen har igangsat i initiativets første fire år, har taget udgangspunkt i allerede eksisterende indsatser. Derudover har alliancen på baggrund af dataidentificerede udfordringer i området overvejet, hvilke yderligere indsatser der var behov for. Indsatserne i de første fire år af MedVind har primært været rettet mod grundskoleområdet, og dernæst dagtilbudsområdet og unge efter grundskolen. Af interviewene fra 2022 fremgår det, at der er et forbedringspotentiale ved i højere grad at nå de unge over 16 år, omend man oplever at have haft stor succes med Vindmøllen, som udvikler og afprøver tiltag for 16-27-årige, der skal få flere i job eller uddannelse.

Evalueringen viser, at der i MedVindregi er en vis grad af usikkerhed omkring de forskellige aktiviteterets nuværende effekt i forhold til MedVinds overordnede målsætning. Dog fremgår det af spørgeskemaundersøgelsen blandt MedVind alliancens aktører, at 72 pct. forventer, at MedVind på længere sigt bidrager til, at flere børn og unge i Østerbyen tager en uddannelse og/eller får et job. Se figur 4 på næste side.

Med praksisser forstås hvilke handlemønstre og vaner, der er hos borgere, foreninger og kommunen, herunder hvilke aktiviteter der laves.

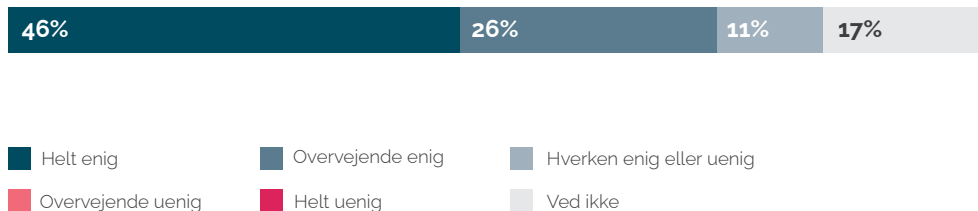
Det er vigtigt, at kontraproduktive handlemønstre og aktiviteter fjernes, og erstattes af gavnlige aktiviteter.

Blandt MedVinds indsatser fremhæves særligt "Vi lærer sammen i Østerbyen (VLS i Østerbyen) som værende en indsats, der forventes at have en varig effekt på børnenes læring. VLS er en evidensbaseret, koordineret sprogindsats for 0-6 årige, hvor børnene sammen med deres forældre får forbedret ordforrådet. Implementeringen af VLS i Østerbyen sker i samarbejde mellem skole, dagtilbud og Pædagogisk Enhed i området, og den følges af TrygFondens Børneforskningscenter. Ydermere forventer medlemmer af styregruppen, at fritidsjobindsatsen øger unges mulighed for at få fritidsjobs. Fritidsjobindsatsen er startet i regi af MedVind som et samarbejde med lokale virksomheder om at tilbyde fritidsjobs til unge fra området. Baggrunden er, at forskning har dokumenteret, at fritidsjob har betydning for unges senere tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse.

På de næste sider er der en oversigt over alle igangsatte indsatser samt uddybninger af nogle af indsatserne.

FIGUR 4: OPLEVELSEN AF MEDVINDS EFFEKT IFT. UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE

På længere sigt bidrager MedVind i Østerbyen til, at flere børn og unge i Østerbyen tager en uddannelse og/eller får et job

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

“ Jeg er sikker på, at MedVind har haft en indflydelse på, at der er kommet ressourcer, der fortsætter, fordi man kan se, at der i Østerbyen arbejdes intenst på det. Spektrumparken er jo et eksempel på en større investering i området, som ikke var kommet uden MedVind.

PARTNERGRUPPEMEDLEM | 2022

TABEL 1: OVERSIGT OVER IGANGSATTE INDSATSER I MEDVIND

Dagtilbuds-området	Grundskole-området	Efter grundskole 16+	På tværs af aldersgrupper
Familieidræt	Morgenmadscafe og frokosttilbud	Unge og lokal-demokrati	Spektrum-parken
Sproglig udvikling – tidlig indsats	Skolefraværsindsats	Vindmøllen	
Kunst for livet	Læselyst og sproglig udvikling	Fritidsjob	
Småbørnsklubber	Oplevelsespulje		
Tandsundhedsindsats i dagtilbud	Brandkadetter		
Vi lærer sammen i Østerbyen (VLS i Østerbyen)	Legecontainer		
Levende Legekultur	Naturklubber		
	Maskinrummet		
	Pulsskolen		
	Oplevelsespulje		
	Medborgerskab – unge deltagelse		
	Fritidsjob		
	Skolebiblioteket		

Tandsundhedsindsatsen

Dagtilbud oplevede, at flere børn havde for ondt i tænderne til at spise, og tandplejen oplevede, at de havde svært ved at nå børnene og deres forældre, fordi de oftest først kommer til tandlæge, når problemerne er opstået. Derfor blev der etableret et samarbejde og en indsats mellem dagtilbud, skole og tandplejen.

Indsatsen består af en opprioritering af passiv og aktiv profylakse i området, hvor personale fra tandplejen kommer til daginstitutioner og folkeskoler i Østerbyen en gang månedligt. Her taler personalet med børnene, børster deres tænder og etablerer et tillidsfuldt forhold til dem. I 1. og 4. klasse lærer børnene selv at børste tænder og får forklaret vigtigheden heraf.

Tabellen nedenfor viser, at tandhygiejnen hos børn tilknyttet Tandklinikken Bakkeskolen er blevet forbedret fra 2016 til 2019, idet flere har været cariesfrie og færre har haft svær caries. Data viser også, at der er en stigning i svær caries og et fald i cariesfrie fra 2019 til 2021 hos børn tilknyttet Tandklinikken Bakkeskolen. En forklaring på faldet kan være covid-19 epidemien og nedlukningen, idet tandplejen ikke har haft mulighed for at besøge institutionerne. De foreløbige data indikerer, at indsatsen kan have en positiv effekt på børnenes tandhygiejne.

Cariesfrie 5-årige (mælkætænder):	2016	2019	2021
Tandklinikken Bakkeskolen	71 %	85 %	75 %
Esbjerg Kommune	85 %	85 %	87 %

Data i 2019 og 2021 er trukket i december

Fritidsjobindsats

Visionen i MedVind er, at "Alle børn og unge i Østerbyen finder vej gennem uddannelse og ind i beskæftigelse i 2030". Forskningen peger på, at en af vejene hertil er via tidlig tilknytning til arbejdsmarkedet – altså via fritidsjob. Gennem fritidsjob udvikler de unge blandt andet vedholdenhed, ansvarlighed og evnen til at begå sig bedre i sociale sammenhænge.

Data viste, at unge på Præstegårdsskolen havde en markant lavere tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med den generelle ungegruppe i Esbjerg Kommune. Der blev derfor etableret en prøvehandling med en mindre gruppe aktører fra kommunen og erhvervsliv, hvor unge blev hjulpet til at få og varetage et fritidsjob. Handlingen viste, at unge ønskede at have et fritidsjob, men havde ringe forudsætninger herfor.

Backbone-sekretariatet udarbejdede i samarbejde med lang række aktører fra det kommunale-, private- og frivillige sektor et udspil til en fritidsjobindsats i Esbjerg. Formålet var at etablere nye fritidsjobs, men også styrke de unges kompetencer, så de ville kunne honorere arbejdsmarkedets krav.

Data viser foreløbigt en stigning af elever med fritidsjob på Præstegårdsskolen, mens der ses et fald af elever med fritidsjob i Esbjerg Kommune generelt.

Elever med fritidsjob:	2017	2019	2021
Præstegårdsskolen	13,3 %	23,1 %	27,8 %
Esbjerg Kommune	39,8 %	26 %	29,1 %

Data i 2019 og 2021 er trukket i december

5.4 MEDVINDS BETYDNING FOR SAMARBEJDE OG RELATIONER I ØSTERBYEN

Der er opstået mange nye samarbejder

Evalueringen finder, at MedVind har bidraget til at øge tilliden, samarbejdet og koordineringen mellem de forskellige aktører, der er aktive i og omkring Østerbyen.

Som resultat af MedVind er der flere aktører i Østerbyen, der nu kender og bruger hinanden, og der foregår generelt flere samarbejder på tværs af organisationer, end der gjorde forud for indsatsen. De deltagende aktører kender nu også i højere grad hinandens kompetencer og kvaliteter på tværs af forskellige sektorer, hvilket er medvirkende til, at aktørerne har bedre blik for, hvordan de kan samarbejde. Endvidere fremgår det af interviews med aktører fra området, at Østerbyen hele tiden har rummet en lang række forskellige aktører, som har drevet forskellige indsatser og initiativer. Det forklares, at MedVind har bidraget til en større grad af overblik, koordination og videndeling blandt disse.

I 2020 blev der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører. I undersøgelsen indgik aktører fra Esbjerg Kommune, erhvervslivet, frivillige sociale foreninger, boligforeninger, sports-og idrætsforeninger samt NGO'er og fonde. Som det fremgår af figuren nedenfor, har 57 pct. af aktørerne indgået i et eller flere nye samarbejder med andre aktører, som de fik kontakt med i regi af MedVind. Disse har primært været relateret til skole og undervisning, kultur samt fritidsjob og erhvervsliv. Samme spørgeskemaundersøgelse viser dog, at hele 95 pct. af aktørerne er åbne over for at indgå i nye samarbejder i regi af MedVind i Østerbyen i fremtiden.

Med samarbejde og relationer forstås om der er formelle såvel som uformelle fora for aktører til at mødes. Samt hvordan relationerne mellem aktørerne er.

Samarbejde og relationer er vigtige, da koordinering og inspiration på tværs understøtter positiv forandring.

FIGUR 5: NYE SAMARBEJDER SOM FØLGE AF MEDVIND

Har du indgået i et eller flere nye samarbejder med andre aktører, som du fik kontakt med eller som på anden måde blev formidlet i regi af MedVind i Østerbyen?

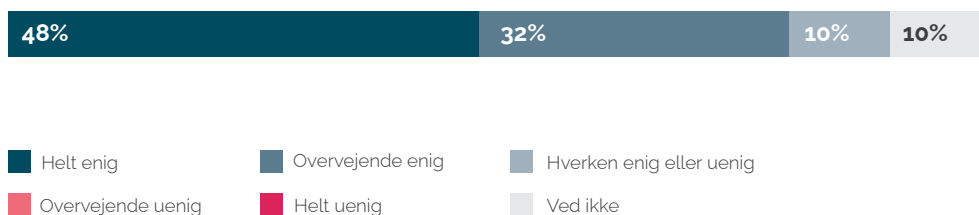

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

Desuden fremgår det af samme spørgeskemaundersøgelse, at 80 pct. af MedVinds aktører er helt eller overvejende enige i, at MedVind bidrager til et bedre samarbejde i Østerbyen bl.a. på børne- og ungeområdet.

FIGUR 6: NYE SAMARBEJDER SOM FØLGE AF MEDVIND PÅ BØRNE- OG UNGEOMRÅDET

MedVind i Østerbyen bidrager til et bedre samarbejde i Østerbyen bl.a. på børne- og ungeområdet

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

Det øgede og forbedrede samarbejde samt de nye relationer opleves at gøre det nemmere at målrette og koordinere de forskellige indsatser i området. Der er i MedVind investeret tid i at lade aktørerne lære hinanden at kende og i at opbygge tillid mellem aktørerne, hvilket opleves som værende afgørende for collective impact-samarbejdet i Østerbyen. Den høje grad af personlig tillid, der er opbygget, gør dog også samarbejdet sårbart for personudskiftninger i de deltagende organisationer, hvilket også påpeges af nogle af styregruppemedlemmerne. Andre styregruppemedlemmer vurderer dog, at dette er et vilkår, når man arbejder på tværs af organisationer, og at den store grad af personlig involvering og tillid er en afgørende forudsætning for at lykkes med MedVind.

Man er ikke helt lykkedes med at involvere alle niveauer

Nogle af styregruppemedlemmerne peger på, at den høje grad af samarbejde og involvering især finder sted på ledelsesniveau. Der peges her på, at man i mindre grad er lykkedes med at involvere medarbejderne på de udførende niveauer, og at kendskabet til og engagementet i MedVind her er begrænset. I den sammenhæng peges bl.a. på Præstegårdsskolen, som et eksempel på et sted, hvor MedVind ikke er lykkedes med at få den lokale ledelse og medarbejderne engageret i alliancens arbejde i tilstrækkelig grad. Dette er yderligere problematisk, idet skolen i flere af interviewene nævnes som en udfordring for MedVinds ambition om at øge den sociale mobilitet i området. Skolen har fået et påbud fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) grundet dens høje elevfravær og dårlige faglige resultater, og flere interviewede medlemmer af styre- og partnergruppen vurderer, at det er nødvendigt at få vendt udviklingen på skolen, hvis det skal lykkes med at nå MedVinds målsætninger for børnene og de unge i Østerbyen.

5.5 MEDVINDS BETYDNING FOR MAGTDYNAMIKKER

MedVind har medført, at der er kommet en større bevågenhed på Østerbyen og udfordringerne fra blandt andet lokale og nationale NGO'er, og der er etableret nye samarbejder mellem aktører, som ikke tidligere har samarbejdet. Dette må alt andet lige forventes at påvirke magtdynamikkerne i området, og det finder evalueringen også flere indikationer på.

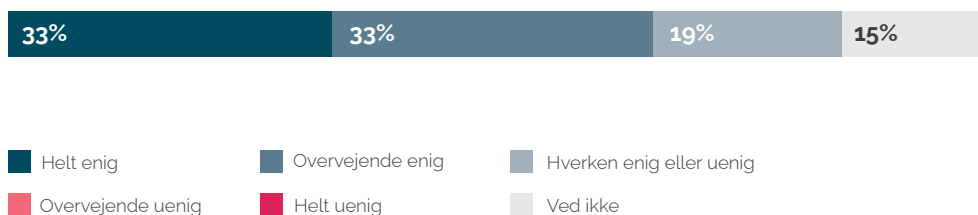
En af de største forskelle, som samarbejdspartnerne oplever, at der er kommet ud af MedVind, er, at det er blevet lettere for nye aktører at starte indsatser i Østerbyen. I en spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører gennemført i 2020 svarer 2 ud af 3 (66 pct.), at det er blevet lettere for nye aktører at gøre en forskel for børn og unge i Østerbyen. 19 pct. erklærer sig hverken enig eller uenig. I løbet af blot to år er MedVind således i høj grad lykkedes med at skabe et større rum for inddragelse af nye aktører til at løse den fælles problemstilling.

Med magtdynamikker forstås hvordan beslutningstagere optræder, og i hvilken udstrækning alle parter bliver inddraget i beslutninger.

Magtdynamikker er vigtige at have for øje, da de kan spænde ben for implementeringen, hvis ikke alle bliver inddraget i beslutningen.

FIGUR 7: MULIGHEDEN FOR AT GØRE EN FORSKEL I ØSTERBYEN

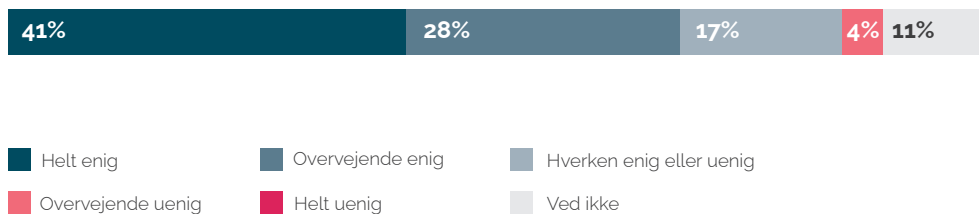
MedVind i Østerbyen har bidraget til, at det er blevet lettere for nye aktører at gøre en forskel for børn og unge i Østerbyen

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

FIGUR 8: INDDRAGELSE AF AKTØRER I UDVIKLINGEN I ØSTERBYEN

MedVind i Østerbyen har bidraget til, at flere aktører bliver hørt og inddraget i udviklingen i Østerbyen

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører i 2020

Evalueringen finder, at Lauritzen Fonden og især Esbjerg Kommune fylder meget i MedVinds partner- og styregruppe. Det øger risikoen for, at MedVind primært bliver et kommunalt initiativ, der ikke i tilstrækkelig grad engagerer civilsamfund og borgere i Østerbyen. Af de kvalitative interviews med backbone-sekretariatet i 2022 fremgår det blandt andet, at "de tunge" medlemmer af styregruppen er aktørerne fra kommunen, fordi mange af civilsamfundsaktørerne ikke har MedVind som deres kerneopgave. Derudover fremgår det også af de kvalitative interviews, at det har været svært at få involveret civilsamfundsaktørerne i tilstrækkelig grad, hvilket har gjort, at samarbejdet af nogle aktører opleves som meget kommunetungt.

I kvalitative interviews med styregruppen i 2022 fremgår det ydermere, at MedVind opleves som værende meget dagsordenssættende, hvilket har stor betydning for, at tingene gennemføres. Det fremgår også af disse interviews, at det på grund af MedVinds styrke til at sætte dagsordenen, kan være svært at sige, at man ikke vil være med til de forskellige aktiviteter og forandringer. I et interview med et styregruppemedlem fremgik det også, at en af ulemperne ved backbone kan være, at de i høj grad "lægger de skinner, der køres på", og at man som styregruppemedlem nogle gange, godt kunne tænke sig, at de lå anderledes.

“ Alliancen har ikke så langt op til beslutningstagerne i det kommunale system, som man normalt ville have. Så alliancen har mulighed for at lave forandringer her og nu. Alliancen har momentum og legitimitet for at skabe forandring.

BACKBONE | 2022

5.6 BETYDNINGEN FOR OPFATTELSEN AF ØSTERBYEN

Evalueringens resultater tyder også på, at det i løbet af MedVinds første år er lykkedes at skabe en ændring i, hvordan Østerbyen opfattes.

Flere af evalueringens interviewpersoner peger på, at MedVind har bidraget til at skabe en oplevelse af, at Østerbyen er en bydel i udvikling med nye spændende aktiviteter og muligheder. De beskriver også et ændret mindset, hvor aktørerne i området i højere grad søger samarbejde og videndeling med hinanden, og hvor de i højere grad tror på, at det er muligt at forbedre de sociale forhold i Østerbyen.

Samtidig peger nogle af styregruppemedlemmerne på, at de ikke oplever, at MedVind når helt så langt ud til borgerne i Østerbyen og i Esbjerg Kommune, som man kunne have ønsket sig.

De oplever ikke, at man i MedVind i Østerbyen er lykkedes med at få kommunikeret information om indsatsen ud til borgerne i Østerbyen og i Esbjerg Kommune som helhed. Dette gør blandt andet, at der er et begrænset kendskab til indsatsen blandt borgerne, og når borgerne ikke kender til indsatsen, bliver det svært at ændre opfattelsen af området. Der er derfor blandt disse aktører en opfattelse af, at det endnu ikke er lykkedes at ændre opfattelsen af Østerbyen, og dermed give den et andet ry end tidligere.

Evalueringen finder dog begyndende indikationer på, at opfattelsen af Præstegårdsskolen måske alligevel begynder at ændre sig. Således indikerer resultater fra spørgeskemaundersøgelsen gennemført i hhv. 2018 og 2022, at der blandt forældre bosiddende i Østerbyen er kommet et mindre negativt indtryk af Præstegårdsskolen. Således var der blandt forældre i Østerbyen i 2018 64 pct. som havde et negativt indtryk af Præstegårdsskolen, mens dette tal er reduceret til 50 pct. i 2022. Data giver hermed indikatorer på, at de forældre, der er tættere på Østerbyen, Præstegårdsskolen og MedVind, i højere grad har fået en mere positiv opfattelse af skolen. Der skal dog tages store forbehold for disse tal, idet der er tale om meget små stikprøver.

Med mentale modeller forstås de opfattelser, værdier og meninger, som aktører har.

For at skabe varig forandring er det vigtigt, at man lykkes med at ændre folks opfattelser af virkeligheden, ellers er risikoen for tilbagefald til status-quo stor.

6. EVALUERINGENS METODE

Moos-Bjerrers evaluering er foretaget i perioden 2018 til 2022, og den belyser således de indledende resultater og erfaringer fra arbejdet i MedVind. Evalueringen bygger på en kombination af forskellige datakilder – både kvalitative og kvantitative – som er indsamlet og bearbejdet løbende fra 2018 til nu. Ved at benytte forskellige metodiske tilgange og triangulere datakilder er det ambitionen, at evalueringen skal skabe en mere nuanceret forståelse af MedVinds arbejdsform og resultater. Tabellen herunder gengiver evalueringens datakilder samt tilgangen til dataindsamlingen og analysearbejdet for hver af dem.

Som udgangspunkt var evalueringsdesignet tilrettelagt som en kombineret effekt- og virkningsevaluering, men undervejs har designet ændret sig, og evalueringen har i højere grad fået en lærende og procesunderstøttende karakter. Moos-Bjerre har således bl.a. faciliteret forskellige drøftelser i MedVinds partner- og styregruppe, og man har leveret årlige kvalitative statusser på MedVinds udvikling. I forlængelse heraf har Moos-Bjerre understøttet alliancen ved at pege på strategiske udviklingsmuligheder samt give retning for det fremtidige samarbejde i alliancen. I hhv. 2018, 2019 og 2021 har Moos-Bjerre, på baggrund af kvalitative interviews med MedVinds aktører, udarbejdet SWOT-analyser, der beskriver styrker, svagheder, muligheder og trusler for MedVind. I 2019 og 2021 er SWOT-analysen blevet suppleret af en TOWS-matrix, som gengiver de strategiske udviklingsmuligheder af MedVind, der følger af den pågældende SWOT-analyse.

6.1 EVALUERINGENS DATAGRUNDLAG

2018	Baselinesurvey	Spørgeskemaundersøgelsen blev foretaget blandt forældre til børn i 5-14 års alderen i Esbjerg Kommune. I perioden fra d. 4/9 til d. 24/9 blev der telefonisk indsamlet i alt 593 besvarelser fra tilfældigt udvalgte borgere. Besvarelserne er opdelt på respondenter bosiddende i Urban P skoledistriktet, 'Østerbyen' (n=61), samt respondenter bosiddende i det øvrige Esbjerg Kommune, 'Øvrig Esbjerg' (n=532). Det har været muligt at foretage undersøgelsen på dansk, engelsk, somali, arabisk samt tyrkisk. Gennemgående omhandlede spørgeskemaet temaerne: Oplevelse af nærområde samt børns hverdag og vaner.
	Kvalitative interviews med klyngedeltagere, beboere samt kerneaktører i MedVind alliancen	De kvalitative personinterviews blev gennemført i Esbjerg fra d. 4/10 til 5/10. Interviewpersongruppen bestod af 8 klyngedeltagere, 5 beboere samt Claus Blomgreen, leder af backbone-sekretariatet, og Ulla Visbech, chef for Pædagogik og Undervisning i Esbjerg Kommune. Der er i alt foretaget 15 interviews. Interviewene omhandlede temaerne: Opfattelse af Østerbyen og Præstegårdsskolen, samt foreløbige oplevelser af collective impact indsatsen blandt de involverede parter.
	Øvrigt data	<p>Undervisningsministeriets datavarehus</p> <ul style="list-style-type: none"> National Trivselsmåling i folkeskolen Statistik om elevfravær <p>Esbjerg Kommune</p> <ul style="list-style-type: none"> Socioøkonomisk data (31.12.2016) Fritidsjob (7.-9. klasse fra 1/1-17 til 31/3-18)
2019	Kvalitative interview med kerne- og perifere aktører	20 kvalitative interviews, hvoraf 8 interviews har været med aktører, som er tæt engageret i MedVind, og 12 interviews med mere perifere aktører, der i kraft af deres erhverv eller fagområde i varierende grad har bidraget til MedVind. På baggrund heraf har Moos-Bjerre udarbejdet en SWOT-analyse, der beskriver styrker, svagheder, muligheder og trusler for MedVind i Østerbyen
	Kvalitative interview med elever og virksomhedsledere	Kvalitative interview med i alt 15 elever i alderen 13-16 år, samt 3 virksomhedsledere anvendt til udarbejdelse af forandringsteori for fritidsjobsindsats i Esbjerg Kommune.

2020	Spørgeskemaundersøgelse blandt elever	En spørgeskemaundersøgelse blandt elever på Præstegårdsskolen, Kvaglund og Bakkeskolen angående fritids- og kulturvaner.
	Spørgeskemaundersøgelse blandt MedVinds aktører	I spørgeskemaundersøgelsen indgik i alt 54 aktører fra bl.a. Esbjerg Kommune, erhvervslivet, frivillige sociale foreninger, boligforeninger, sports- og idrætsforeninger samt NGO'er og fonde.
	Kvalitative interviews med forældre i indskolingen på Præstegårdsskolen	De kvalitative personinterviews blev gennemført i november 2020 og omhandlede forældres syn på barnets skolestart og hvilke overvejelser de havde gjort sig om Præstegårdsskolen forud for skolestarten.
2021	Kvalitative interviews med civilsamfundssamarbejds-partnere	9 kvalitative interviews med civilsamfundssamarbejdspartnere. Interviewene havde til formål at afdække, i hvilken grad aktørerne oplever, at MedVind lever op til forudsætningerne for collective impact. På baggrund heraf har Moos-Bjerre udarbejdet en SWOT-analyse, der beskriver styrker, svagheder, muligheder og trusler for MedVind i Østerbyen
2022	Kvalitative interviews med styregruppemedlemmer, partnergruppe, backbone-sekretariatet	9 kvalitative interviews med styregruppemedlemmer samt 4 kvalitative interviews med medlemmer af alliancens partnergruppe. Desuden er der gennemført to kvalitative interviews med aktører fra backbone-sekretariatet. Interviewene havde til formål at afdække, hvad aktørerne oplever, der er kommet ud af MedVind i løbet af de første fire år herunder hvilken betydning alliancen har haft i forhold til tilførsel af ressourcer til Østerbyen, styring, relationer samt opfattelsen af Østerbyen.
	Kvalitative interviews med perifere aktører	3 kvalitative interviews med perifere aktører med formålet om at afdække, hvad aktørerne oplever, der er kommet ud af MedVind i løbet af de første fire år samt deres oplevelse af samarbejde og dialog med andre MedVind aktører og backbone-sekretariatet.
	Gentagelse af spørgeskemaundersøgelse fra 2018 (baselinesurvey)	I 2022 blev baselinesurveyen fra 2018 gentaget. Spørgeskemaundersøgelsen blev foretaget blandt forældre til børn i 5-14 års alderen i Esbjerg Kommune. Der blev telefonisk indsamlet i alt 360 besvarelser. Besvarelserne er opdelt på respondenter bosiddende i Urban P skoledistriktet 'Østerbyen' (n=43), samt respondenter bosiddende i det øvrige Esbjerg Kommune, 'Øvrig Esbjerg' (n=360). Det har været muligt at foretage undersøgelsen på dansk, engelsk, somali, arabisk samt tyrkisk. Gennemgående omhandlede spørgeskemaet temaerne: Oplevelse af nærområde samt børns hverdag og vaner.

“

Den største styrke er, at man ikke bliver mødt som kommunen, når man er fra MedVind. [Folk fra MedVind] kan forstyrre på en anden måde, end hvis de var en kommunal enhed. Det er måske lidt lettere at kalde en skovl for en skovl, når man ikke er en del af den kommunale forvaltning og skal tage alle mulige hensyn.

PARTNERGRUPPEMEDLEM | 2022